

Zittingsdocument

A9-0342/2023

6.11.2023

VERSLAG

over het scheppen van werkgelegenheid: rechtvaardige transitie en investeren met impact
(2022/2170(INI))

Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

Rapporteur: Sara Matthieu

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
TOELICHTING	28
ADVIES VAN DE COMMISSIE REGIONALE ONTWIKKELING	29
INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE	35
HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE	36

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het scheppen van werkgelegenheid: rechtvaardige transitie en investeren met impact (2022/2170(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien de aanbeveling van de Raad van 16 juni 2022 inzake het garanderen van een rechtvaardige transitie naar klimaatneutraliteit¹,
- gezien de overeenkomst die op de 21e Conferentie van de Partijen bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (COP) op 12 december 2015 in Parijs is aangenomen (de Overeenkomst van Parijs),
- gezien de in 2015 vastgestelde richtsnoeren van de Internationale Arbeidsorganisatie voor een rechtvaardige transitie naar ecologisch duurzame economieën en samenlevingen voor iedereen,
- gezien de mededeling van de Commissie van 11 december 2019 over de Europese Green Deal (COM(2019)0640),
- gezien de mededeling van de Commissie van 14 juli 2021 getiteld ““Fit for 55”: het EU-klimaatstreefdoel voor 2030 bereiken op weg naar klimaatneutraliteit” (COM(2021)0550),
- gezien de verklaring over de ondersteuning van de voorwaarden voor een rechtvaardige transitie op internationaal niveau van 4 november 2021, die tijdens de COP26 in Glasgow werd aangenomen,
- gezien de mededeling van de Commissie van 23 februari 2022 over waardig werk wereldwijd voor een mondiale rechtvaardige transitie en een duurzaam herstel (COM(2022)0066),
- gezien de mededeling van de Commissie van 4 maart 2021 getiteld “Het actieplan voor de Europese pijler van sociale rechten” (COM(2021)0102),
- gezien Verordening (EU) 2021/1056 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 tot oprichting van het Fonds voor een rechtvaardige transitie²,
- gezien Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit³,
- gezien Verordening (EU) 2021/1057 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 tot oprichting van het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+) en tot

¹ PB C 243 van 27.6.2022, blz. 35.

² PB L 231 van 30.6.2021, blz. 1.

³ PB L 57 van 18.2.2021, blz. 17.

intrekking van Verordening (EU) nr. 1296/2013⁴,

- gezien Verordening (EU) 2021/691 van het Europees Parlement en de Raad van 28 april 2021 betreffende het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering voor ontslagen werknemers (EFG) en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1309/2013⁵,
- gezien het Europees moderniseringsfonds zoals vastgesteld in Uitvoeringsverordening (EU) 2020/1001 van de Commissie van 9 juli 2020 tot vaststelling van nadere bepalingen voor de uitvoering van Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de werking van het moderniseringsfonds ter ondersteuning van investeringen met het oog op de modernisering van de energiesystemen en de verbetering van de energie-efficiëntie in bepaalde lidstaten⁶,
- gezien de mededeling van de Commissie van 17 september 2020, getiteld “Een EU-brede beoordeling van de nationale energie- en klimaatplannen – De groene transitie een impuls geven en het economisch herstel bevorderen via geïntegreerde energie- en klimaatplanning” (COM(2020)0564),
- gezien de mededeling van de Commissie van 17 januari 2023 getiteld “Het benutten van talent in Europa’s regio’s” (COM(2023)0032),
- gezien de mededeling van de Commissie van 1 juli 2020, getiteld “Europese vaardighedenagenda voor duurzaam concurrentievermogen, sociale rechtvaardigheid en veerkracht” (COM(2020)0274),
- gezien de mededeling van de Commissie van 5 mei 2021 getiteld “Actualisering van de nieuwe industriestrategie van 2020: een sterkere eengemaakte markt tot stand brengen voor het herstel van Europa” (COM(2021)0350),
- gezien de aanbeveling van de Raad van 8 november 2019 met betrekking tot de toegang tot sociale bescherming voor werknemers en zelfstandigen⁷,
- gezien de aanbeveling van de Raad van 24 november 2020 inzake beroepsonderwijs en -opleiding voor duurzaam concurrentievermogen, sociale rechtvaardigheid en veerkracht⁸,
- gezien Verordening (EU) 2023/955 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot oprichting van een sociaal klimaatfonds en tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1060⁹,
- gezien de aanbeveling van de Raad van 16 juni 2022 betreffende een Europese benadering van microcredentials voor een leven lang leren en inzetbaarheid op de

⁴ PB L 231 van 30.6.2021, blz. 21.

⁵ PB L 153 van 3.5.2021, blz. 48.

⁶ PB L 221 van 10.7.2020, blz. 107.

⁷ PB C 387 van 15.11.2019, blz. 1.

⁸ PB C 417 van 2.12.2020, blz. 1.

⁹ PB L 130 van 16.5.2023, blz. 1.

arbeidsmarkt¹⁰,

- gezien het advies van het Europees Comité van de Regio's van 25 mei 2023 getiteld “Uitbanning van langdurige werkloosheid: het lokale en regionale perspectief”,
- gezien de aanbeveling van de Raad van 16 juni 2022 inzake individuele leerrekeningen¹¹,
- gezien zijn resolutie van 15 januari 2013 met aanbevelingen aan de Commissie betreffende informatie voor en raadpleging van werknemers, anticipatie en beheer van herstructurering¹²,
- gezien de aanbeveling van de Raad van 12 juni 2023 over de versterking van de sociale dialoog in de Europese Unie,
- gezien zijn resolutie van 6 juli 2022 over het EU-actieplan voor de sociale economie¹³,
- gezien zijn resolutie van 1 juni 2023 over versterking van de sociale dialoog¹⁴,
- gezien zijn resolutie van 17 december 2020 over een sterk sociaal Europa voor rechtvaardige transitie¹⁵,
- gezien zijn resolutie van 15 maart 2023 over het Europees Semester voor coördinatie van het economisch beleid: werkgelegenheids- en sociale prioriteiten voor 2023¹⁶,
- gezien het voorstel van 13 juni 2023 voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de transparantie en integriteit van op ecologische, sociale en governancefactoren gebaseerde ratingactiviteiten (COM(2023) 0314),
- gezien de aanbeveling van de Raad van 9 november 2023 over de ontwikkeling van voorwaarden voor een kader voor de sociale economie,
- gezien het voorstel van 16 maart 2023 voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader van maatregelen ter versterking van het Europese ecosysteem voor de productie van nettonultechnologieproducten (“verordening voor een nettonulindustrie”) (COM(2023)0161),
- gezien Richtlijn 2014/24/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en tot intrekking van Richtlijn 2004/18/EG¹⁷ (richtlijn overheidsopdrachten),
- gezien Besluit (EU) 2023/936 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023

¹⁰ PB C 243 van 27.6.2022, blz. 10.

¹¹ PB C 243 van 27.6.2022, blz. 26.

¹² PB C 440 van 30.12.2015, blz. 23.

¹³ PB C 47 van 7.2.2023, blz. 171.

¹⁴ Aangenomen teksten, P9_TA(2023)0218.

¹⁵ PB C 445 van 29.10.2012, blz. 75.

¹⁶ Aangenomen teksten, P9_TA(2023)0079.

¹⁷ PB L 94 van 28.3.2014, blz. 65.

over een Europees Jaar van de Vaardigheden¹⁸,

- gezien de mededeling van de Commissie van 16 maart 2023 getiteld “Concurrentievermogen van de EU op lange termijn: blik op de periode na 2030” (COM(2023)0168),
 - gezien artikel 54 van zijn Reglement,
 - gezien het advies van de Commissie regionale ontwikkeling,
 - gezien het verslag van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken (A9-0342/2023),
- A. overwegende dat de groene transitie, als die voldoende ondersteund en in goede banen geleid wordt, de economische activiteiten in verband met hernieuwbare energie, energie-efficiëntie en de circulaire economie aanzienlijk zal uitbreiden en andere economische activiteiten en hun potentieel voor duurzame groei zal transformeren; overwegende dat de groene transitie op korte tot middellange termijn tot 2 miljoen nieuwe banen in de EU zal opleveren, en tot 10 miljoen extra banen naarmate de transitie vordert¹⁹; overwegende dat voor elke investering van 1 miljoen EUR in de energierenovatie van gebouwen naar verwachting gemiddeld 18 banen zullen worden geschapen in de EU²⁰; overwegende dat volgens studies de circulaire economie tegen 2030 alleen al in de EU kan bijdragen tot het scheppen van ongeveer 700 000 banen²¹; overwegende dat hergebruik een arbeidsintensieve circulaire activiteit is; overwegende dat sociale ondernemingen die actief zijn op het gebied van hergebruik naar schatting ongeveer 70 banen per 1 000 ton ingezameld materiaal creëren²²;
- B. overwegende dat er dringend actie moet worden ondernomen om de gevolgen van de klimaatverandering voor het milieu, de economie, de werkgelegenheid, het welzijn en de gezondheid op de werkplek in alle sectoren te beperken; overwegende dat de klimaatverandering gepaard gaat met toenemende baanonzekerheid, preciaire werkomstandigheden en gezondheidsrisico’s voor werknemers, met name in de landbouw, de voedselverwerkende industrie en de horeca²³; overwegende dat het belang van het aanpakken van de sociale gevolgen van klimaatverandering wordt erkend, maar dat specifieke beleidsmaatregelen nog moeten worden uitgevoerd;
- C. overwegende dat het belangrijk is technologieën zoals AI te benutten, zonder echter hun

¹⁸ PB L 125 van 11.5.2023, blz. 1.

¹⁹ European Climate Foundation, “Perspectives on a European green recovery from the COVID-19 pandemic – Summary report”, april 2021.

²⁰ Renovate Europe, “Building renovation, a kick-starter for the EU recovery”, blz.3, beschikbaar op: https://www.renovate-europe.eu/wp-content/uploads/2020/06/BPIE-Research-Layout_FINALPDF_08.06.pdf.

²¹ <https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/economy/20151201STO05603/circular-economy-definition-importance-and-benefits#:~:text=Moving%20towards%20a%20more%20circular,different%20sectors%20of%20the%20economy.>

²² Briefing RREUSE getiteld “Job creation in the re-use sector: data insights from social enterprises”, beschikbaar op: <https://www.rreuse.org/wp-content/uploads/04-2021-job-creation-briefing.pdf>

²³ Verslag nr. 6/2020 van het Europees Milieuagentschap getiteld “Monitoring and evaluation of national adaptation policies throughout the policy cycle”.

bijdrage te overschatten en onrealistische verwachtingen te scheppen;

- D. overwegende dat een gemeenschappelijke definitie van de “groene economie” en “groene banen”, samen met nauwkeurige methoden om de omvang en het groeipercentage en de daarmee samenhangende werkgelegenheid te beoordelen, van cruciaal belang zijn om doeltreffend te anticiperen op veranderingen en deze in goede banen te leiden, en tegelijkertijd te zorgen voor gerichte beleidsplanning, -uitvoering en -evaluatie; overwegende dat een gemeenschappelijke definitie duidelijkheid en samenhang zou bieden en de verantwoordelijke autoriteiten in staat zou stellen de broodnodige informatie te verzamelen om iets te doen aan de schaarste aan monitoring- en evaluatiegegevens, waardoor het moeilijk is concrete en gerichte beleidsaanbevelingen voor te stellen; overwegende dat de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) “groene banen” definieert als fatsoenlijke werkgelegenheid in groene economische sectoren die goederen of diensten produceren die gunstig zijn voor het milieu, of in sectoroverschrijdende activiteiten die bijdragen tot milieuvriendelijke productieprocessen; overwegende dat banen en activiteiten op het gebied van gezondheidszorg, onderwijs en zorg, met inbegrip van kinderopvang en langdurige zorg, van essentieel belang zijn om de rest van de economie bij haar vergroeningstraject te ondersteunen; overwegende dat deze banen ook onontbeerlijk zijn in het licht van de nieuwe gezondheidsbedreigingen in verband met klimaatverandering en vervuiling²⁴;
- E. overwegende dat een rechtvaardige transitie moet zorgen voor sociale inclusie en het enorme potentieel voor het creëren van kwaliteitsbanen op alle vaardigheidsniveaus mogelijk moet maken en benutten, discriminatie op het werk moet aanpakken, fatsoenlijke arbeidsomstandigheden moet waarborgen en de arbeidsnormen in alle sectoren moet verhogen; overwegende dat het beleid voor een rechtvaardige transitie in de eerste plaats gericht moet zijn op de meest getroffen gemeenschappen en de meest kwetsbare groepen; overwegende dat de rechtvaardige overgang moet worden geïntegreerd met een intersectionele benadering van wetgeving en beleid in de EU en de lidstaten, waarbij moet worden gezorgd voor de inclusie van jonge en oudere werknemers, vrouwen, mensen met een handicap en werknemers uit kansarme regio's en sociaal-economische achtergronden; overwegende dat de rechtvaardige transitie voor de IAO betekent dat de economie voor alle betrokkenen zo eerlijk en inclusief mogelijk moet worden vergroend, waarbij fatsoenlijke arbeidskansen worden gecreëerd en niemand aan zijn lot wordt overgelaten²⁵; overwegende dat het mechanisme voor een rechtvaardige transitie voor de Commissie een belangrijk instrument is om ervoor te zorgen dat de transitie naar een klimaatneutrale economie eerlijk verloopt, waarbij niemand aan zijn lot wordt overgelaten, en dat dit onder meer ten goede zal komen aan de mensen en burgers die het kwetsbaarst zijn voor de transitie²⁶;
- F. overwegende dat een holistische en ambitieuze beleidsrespons op EU-niveau van

²⁴ Europese Unie, Het mechanisme voor een rechtvaardige transitie: niemand aan zijn lot overlaten, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/finance-and-green-deal/just-transition-mechanism_nl

²⁵ IAO, Green jobs, Frequently Asked Questions on just transition: https://www.ilo.org/global/topics/green-jobs/WCMS_824102/lang--en/index.htm.

²⁶ Europese Unie, “Het mechanisme voor een rechtvaardige transitie: niemand aan zijn lot overlaten”, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/finance-and-green-deal/just-transition-mechanism_nl

essentieel belang is om het werkgelegenheidspotentieel van de transitie te maximaliseren en een toename van de werkloosheid te voorkomen; overwegende dat een rechtvaardige transitie staat of valt met de vaststelling van beleid voor ecologisch duurzame ontwikkeling en dito economieën in combinatie met doeltreffende maatregelen om armoede uit te bannen en iedereen fatsoenlijk werk te bieden; overwegende dat bij werkgelegenheid en sociaal beleid in het kader van de rechtvaardige transitie de nadruk moeten liggen op acties om natuurlijke ecosystemen in stand te houden, te beschermen, te herstellen en duurzaam te beheren en tegelijkertijd maatschappelijke en economische uitdagingen aan te pakken met maatregelen om het menselijk welzijn, de veerkracht van ecosystemen en biodiversiteitsvoordelen te waarborgen²⁷;

- G. overwegende dat er op lokaal niveau in verschillende lidstaten innovatieve initiatieven op het gebied van directe werkgelegenheid zijn ontwikkeld, zoals “Territoires zéro chômeur de longue durée” in Frankrijk en België, “Territori a disoccupazione zero” in Italië, “Jobgarantie” in Oostenrijk, “Basisbaan” in Nederland en “Solidarisches Grundeinkommen” in Duitsland; overwegende dat de lokale banen die in het kader van deze initiatieven worden geschapen, vaak deel uitmaken van de sector van de sociale economie en dat hiermee projecten worden uitgevoerd om tegemoet te komen aan onvervulde sociale en ecologische behoeften van de samenleving door prioriteit te geven aan zorg en groene diensten;
- H. overwegende dat volgens het actieplan voor de Europese pijler van sociale rechten ten minste 78 % van de bevolking tussen 20 en 64 jaar in 2030 een baan moet hebben en dat ten minste 60 % van alle volwassenen elk jaar een opleiding moet volgen;
- I. overwegende dat er meer stimulansen nodig zijn voor overheidsaankopen en investeringen in inclusieve lokale werkgelegenheid en doeltreffende circulaire oplossingen in de sectoren hergebruik, reparatie en recycling, onder meer via capaciteitsopbouwmaatregelen voor aanbestedende overheidsdiensten om aanbestedingsmogelijkheden toegankelijker te maken voor sociale ondernemingen die actief zijn in de circulaire economie; overwegende dat het versterken van de capaciteit van overheidsdiensten op alle niveaus van cruciaal belang is voor de doeltreffende absorptie van EU-middelen en de doeltreffende tenuitvoerlegging van milieu- en klimaatwetgeving, en dat dit flink wat banen kan opleveren;
- J. overwegende dat de meeste sectoren waarin naar verwachting banen zullen ontstaan bij de overgang naar klimaatneutrale economieën nog steeds sterk door mannen worden gedomineerd²⁸; overwegende dat het tekort aan arbeidskrachten vooral voorkomt in sectoren met een slechte kwaliteit van banen en in sectoren met gendersegregatie²⁹;

²⁷ Europese Commissie, directoraat-generaal Onderzoek en Innovatie, “The vital role of nature-based solutions in a nature positive economy”, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2022, beschikbaar op: <https://op.europa.eu/en/web/eu-law-and-publications/publication-detail/-/publication/85aeb571-c69c-11ec-b6f4-01aa75ed71a1> en ILO, het Milieuprogramma van de Verenigde Naties en de Internationale Unie voor het behoud van de natuur, Decent Work in Nature-Based Solutions, 2022, beschikbaar op: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/documents/publication/wcms_863035.pdf.

²⁸ Culot, M. and Wiese, K., “Reimagining work for a just transition”, Europees Milieubureau, Brussel, 2022, beschikbaar op: <https://eeb.org/library/reimagining-work-for-a-just-transition/>.

²⁹ Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden, “EU lack of labour won’t be solved by skills alone: Improving job quality is key”, beschikbaar op:

overwegende dat naar geslacht opgedeelde arbeidsmarkten een afspiegeling zijn van systematische genderkloven inzake toegang tot relevante vormen van onderwijs en opleiding, alsook van genderstereotypen in het beroepsleven, die zo snel mogelijk moeten worden aangepakt om deze trend te keren³⁰;

- K. overwegende dat bij de overgang naar een klimaatneutrale economie de welvaart van werknemers en samenlevingen moet worden gewaarborgd; overwegende dat de transitie naar een klimaatneutrale economie gevolgen zal hebben voor werknemers en samenlevingen, waarbij sommige werknemers naar verwachting zullen worden ontslagen en hele regio's en industrieën die afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen tegen 2050 opnieuw moeten worden ingericht; overwegende dat werknemers opleiding en nieuwe arbeidskansen nodig zullen hebben en mogelijk moeten verhuizen; overwegende dat sterk vervuilende sectoren en activiteiten aanzienlijke structurele veranderingen zullen moeten ondergaan om ze te vergroenen; overwegende dat deze sectoren vaak regionaal en lokaal geconcentreerd zijn; overwegende dat de transitie dan ook grote gevolgen zal hebben voor de inwoners van deze regio's en voor banen die voornamelijk worden bezet door middelbaar opgeleide werknemers; overwegende dat de uitbreiding van groene economische activiteiten negatief kan worden beïnvloed als de sociaal-economische dimensie niet adequaat wordt aangepakt en de noodzakelijke investeringen niet voldoende en goed worden doordacht; overwegende dat de gevolgen van de groene transitie ongelijk verdeeld zullen zijn in de Europese Unie en over haar grondgebied³¹;
- L. overwegende dat werknemers en gemeenschappen die zich reeds in een kwetsbare situatie bevinden, met inbegrip van werknemers in de informele economie, een groter risico lopen dat hun bron van inkomsten onder de transitie te lijden krijgt;
- M. overwegende dat voor het bereiken van klimaatneutraliteit tegen 2050 voldoende investeringen en anticipatie op veranderingen en passende randvoorwaarden nodig zijn om transities op de arbeidsmarkt te ondersteunen, met inbegrip van de nodige scholings-, omscholings- en bijscholingsprocessen die toegang bieden tot banen met een passende beloning en fatsoenlijke arbeidsomstandigheden, alsook het aanpakken van belemmeringen zoals tekorten aan vaardigheden en tekorten aan opleiders en leerkrachten; overwegende dat het van cruciaal belang is bijzondere aandacht te besteden aan de behoeften en specifieke kenmerken van kansarme groepen en lokale en regionale arbeidsmarkten die meer door deze transitie worden getroffen, om ervoor te zorgen dat niemand aan zijn lot wordt overgelaten; overwegende dat volgens het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (Cedefop) het gebrek aan geschoolde werknemers om herstelbare en herbruikbare producten en technologieën

[https://www.eurofound.europa.eu/en/blog/2023/eu-lack-labour-wont-be-solved-skills-alone-improving-job-quality-](https://www.eurofound.europa.eu/en/blog/2023/eu-lack-labour-wont-be-solved-skills-alone-improving-job-quality-key#:~:text=An%20analysis%20of%20data%20from,and%20unsocial%20working%20hours%2C%20among.)

[key#:~:text=An%20analysis%20of%20data%20from,and%20unsocial%20working%20hours%2C%20among.](https://www.eurofound.europa.eu/en/blog/2023/eu-lack-labour-wont-be-solved-skills-alone-improving-job-quality-key#:~:text=An%20analysis%20of%20data%20from,and%20unsocial%20working%20hours%2C%20among.)

³⁰ EU Science Hub, 'Gender gaps in education and employment', https://joint-research-centre.ec.europa.eu/scientific-activities-z/gender-gaps-education-and-employment_en.

³¹ Rodriguez-Pose, A. en Bartalucci, F., "Regional vulnerability to the green transition – Single Market Economics Papers", Bureau voor publicaties van de Europese Unie, Luxemburg, 2023, https://www.google.lu/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiB8bSIweuBAxWdhv0HHQL1AmkQFnoECA8QAQ&url=https%3A%2F%2Fsingle-market-economy.ec.europa.eu%2Fdocument%2Fdownload%2F78a5cb8e-4834-4670-8a01-5f4d4706739e_en&usq=AOvVaw0EIJqo_5H3ZPI4oy5wJ6VX&opi=89978449.

te ontwerpen de terughoudendheid van producenten kan vergroten om deze te gaan produceren; overwegende dat de circulaire economie een kans biedt om de maakindustrie nieuw leven in te blazen, door het terughalen van de productie en strategieën zoals herproductie, opknappen en reparatie; overwegende dat de nadruk op informatie over vaardigheden van essentieel belang is om tegemoet te komen aan de eisen van de groene economie en om inzicht te krijgen in de sectorale en lokale behoeften; overwegende dat in het beleid voor een rechtvaardige transitie inspanningen op het gebied van onderwijs en opleiding moeten worden geïntegreerd om kansarme werknemers en gemeenschappen te ondersteunen; overwegende dat partnerschappen tussen de private sector, onderwijsinstellingen en de sociale partners van cruciaal belang zijn om de huidige en toekomstige behoeften aan vaardigheden in kaart te brengen, waarvoor meer investeringen in beroepsopleiding en bijscholing nodig zijn;

- N. overwegende dat niet alleen moet worden gewaarborgd dat voldoende nieuwkomers op de arbeidsmarkt de vaardigheden verwerven die nodig zijn voor de economie van de toekomst, maar dat een andere uitdaging bestaat in de noodzaak om werknemers bij en om te scholen, met name om te voldoen aan de huidige en veranderende behoeften op de arbeidsmarkt; overwegende dat dit moeilijk kan zijn voor oudere werknemers en met name laaggeschoolde werknemers, omdat het voor hen lastig kan zijn om “bij te leren” en mee te dingen naar nieuwe banen; overwegende dat er ook sprake is van een ruimtelijke uitdaging, aangezien banen in de koolstofarme economie kunnen worden gecreëerd op locaties die sterk verschillen van die waar banen verloren gaan, en dat onderwijs- en opleidingsinspanningen daarom moeten worden gekoppeld aan een rechtvaardige transitiebeleid; overwegende dat kwetsbare werknemers en kansarme gemeenschappen doelgerichte bijstand nodig hebben om ervoor te zorgen dat zij niet aan hun lot worden overgelaten;
- O. overwegende dat er meer moet worden geïnvesteerd in beroepsopleiding, bijscholing en omscholing; overwegende dat werkgevers het best weten welke werknemers, vaardigheden en competenties zij nodig hebben; overwegende dat het belangrijk is deze behoeften af te stemmen op de aspiraties van de burgers en de groei van Europa te versterken;
- P. overwegende dat een beroepsbevolking waarvan de scholing is afgestemd op de vraag van de arbeidsmarkt aan duurzame groei bijdraagt, tot meer innovatie leidt en het concurrentievermogen van bedrijven verbetert;
- Q. overwegende dat het voor de inzetbaarheid van een persoon waarschijnlijk relevanter is bepaalde kernvaardigheden te leren of te verbeteren in plaats van vaardigheden en competenties die zeer specifiek zijn voor bepaalde beroepen of technologieën; overwegende dat lees- en rekenvaardigheden en vaardigheden op het gebied van besluitvorming, teamwerk en communicatie van cruciaal belang zijn omdat zij van invloed zijn op het vermogen van mensen om goed te functioneren in teams, waardoor hun aanpassingsvermogen en hun beroepsmobiliteit worden vergroot;
- R. overwegende dat de groene en de digitale transitie, technologische veranderingen, veranderingen in de toeleveringsketen en veranderende verwachtingen van de consument de vraag naar nieuwe banen en vaardigheden in alle bedrijfstakken en regio's doen toenemen en nieuwe kansen bieden voor werknemers, werkgevers en de

economie van de EU; overwegende dat deze positieve factoren worden tenietgedaan door de toenemende geo-economische spanningen en de hoge inflatie, waardoor de kosten van levensonderhoud de pan uit swingen;

- S. overwegende dat de investeringskloof voor klimaatactie tot 2030 door de Commissie wordt geraamd op 520 miljard EUR per jaar tot 2030³²; overwegende dat verdere investeringen nodig zullen zijn om sociaal en klimaatrechtvaardigheidsbeleid ten uitvoer te leggen; overwegende dat de omvang van deze investeringskloof beter moet worden geanalyseerd om de economie van de EU te versterken; overwegende dat zowel publieke als private investeringen nodig zijn om deze kloof te dichten; overwegende dat de administratieve en technische capaciteit van de verschillende belanghebbenden moet worden opgebouwd; overwegende dat de lidstaten nog steeds voor veel uitdagingen staan bij het doeltreffend beheer van de EU-fondsen op lokaal niveau;
- T. overwegende dat jongeren de basis vormen voor duurzame economische en sociale welvaart voor Europa en voor de EU een topprioriteit vormen, zoals bevestigd in de EU-strategie voor jongeren en de versterkte jongerengarantie, en dat het daarom terecht is dat er prioritaire maatregelen worden genomen voor de ondersteuning, bescherming, begeleiding en inclusie van jongeren, zodat zij de nieuwe werkgelegenheidskansen die de groene transitie te bieden heeft, ten volle kunnen benutten;
- U. overwegende dat de versterking van democratie op de werkplek positieve gevolgen heeft voor werknemers, bedrijven en de hele economie, en van cruciaal belang is voor een geslaagde en rechtvaardige transitie; overwegende dat de billijkheid, de inclusiviteit en het welslagen van de groene transitie moeten voortvloeien uit de definitie ervan moeten voortvloeien uit de definitie ervan, door de zinvolle participatie van alle werknemers, vakbonden en werknemersvertegenwoordigers, door hen te informeren en te raadplegen in alle regio's in Europa over corporate governance, de transformatie van industrieën en anticipatie en sociaal beheer van verandering op alle niveaus; overwegende dat de betrokkenheid van de sociale partners bij de groene transitie van de arbeidsmarkt van cruciaal belang is om te anticiperen op veranderingen en te voorzien in passende beleidsreacties; overwegende dat de sectorale sociale dialoog in sommige regio's is verzwakt; overwegende dat de deelname van de sociale partners en de dekkingsgraad van collectieve overeenkomsten moeten worden bevorderd en versterkt, met name in nieuwe en opkomende sectoren;
- V. overwegende dat demografische veranderingen, zoals de vergrijzing van de bevolking, de vaststelling van doelgerichte strategieën vereisen om daarop in te spelen, bijvoorbeeld door middel van aanpassingen van werkplekken;
- W. overwegende dat het recht om te werken is verankerd in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie;
- X. overwegende dat het van essentieel belang is de financiële prestaties van bedrijven aan te vullen en hun niet-financiële praktijken in de richting van duurzamere activiteiten en investeringen te sturen;

³² Mededeling van de Commissie van 2 maart 2022 getiteld "Op weg naar een groene, digitale en veerkrachtige economie: ons Europees groeimodel" (COM(2022)0083).

Werkgelegenheid en kansen op de arbeidsmarkt in de groene economie

1. benadrukt dat een overgang naar duurzame, hernieuwbare en circulaire economieën en samenlevingen en economieën het potentieel biedt om in de meeste sectoren een groot aantal nieuwe banen te scheppen en bestaande banen om te zetten in groene en duurzame banen; wijst ook op de mogelijke ecologische, economische en sociale gevolgen, met name wat betreft de toename van bestaande ongelijkheden, als er niet goed wordt geanticipeerd op de transitie, deze niet goed wordt aangestuurd en er niet voldoende financiële middelen voor worden uitgetrokken, en als het groene beleid geen klimaat- en sociale rechtvaardigheidsbepalingen bevat; benadrukt dat een Green Deal die gericht is op investeringen om de transitie naar een koolstofvrije, klimaatneutrale economie tot stand te brengen, tegelijkertijd de mensen die de gevolgen van de transitie ondervinden, moet ondersteunen en in hen moet investeren om ervoor te zorgen dat niemand aan zijn lot wordt overgelaten; benadrukt het belang van de nodige investeringen en gestroomlijnde procedures, alsook van de betrokkenheid van kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's);
2. is van mening dat de fondsen van het cohesiebeleid van de EU ten behoeve van territoriale, economische en sociale cohesie van cruciaal belang zijn om de transitie naar klimaatneutraliteit te ondersteunen en tegelijkertijd hoogwaardige werkgelegenheid in de regio's te waarborgen, evenals mogelijkheden voor scholing, omscholing en bijscholing van de beroepsbevolking, zodat niemand wordt achterblijft;
3. is ingenomen met de mededeling van de Commissie getiteld "Concurrentievermogen van de EU op lange termijn: blik op de periode na 2030", die beoogt de rapportagevereisten te rationaliseren en te vereenvoudigen door deze voor elk van de groene, digitale en economische thematische gebieden met 25 % te verminderen en met de presentatie door de Commissie van een voorstel om deze doelstelling tegen het najaar van 2023 te bereiken; verzoekt de Commissie deze toezegging snel uit te voeren en zo het concurrentievermogen van alle ondernemingen in de EU, met inbegrip van kmo's, te versterken en de basisvoorwaarden voor sociale rechtvaardigheid en welvaart te verbeteren; herinnert eraan dat kmo's de ruggengraat van onze sociale cohesie zijn;
4. merkt op dat het werkgelegenheidspotentieel van de groene transitie ook samenhangt met ecologisch en economisch duurzame activiteiten zoals productie van hernieuwbare energie, renovatie, reparatie, hergebruik van woningen, emissievrij vervoer en biologische landbouw, die zeer waarschijnlijk arbeidsintensiever zijn dan de activiteiten waarvoor zij in de plaats komen³³; onderstreept dat deze sectoren niet alleen banen scheppen maar ook van cruciaal belang zijn om ervoor te zorgen dat de transitie eerlijk verloopt en alle burgers ten goede komt; benadrukt dat, hoewel de overgang naar duurzaamheid van cruciaal belang is, het van essentieel belang is dat dergelijke banen volledig in overeenstemming blijven met de Europese sociale en arbeidsregelgeving;
5. onderstreept het belang van een rechtvaardige transitie die erop gericht is hoogwaardige banen en werkgelegenheid in Europa te behouden en te creëren; merkt op dat de groene transitie een aanzienlijk potentieel heeft om op Europees, nationaal, regionaal en lokaal niveau hoogwaardige banen te creëren die moeilijk kunnen worden verplaatst en die

³³ Wereldbank, "'Green' growth, green' jobs and labor markets", beschikbaar op: <https://blogs.worldbank.org/developmenttalk/green-growth-green-jobs-and-labor-markets>.

zullen bijdragen tot de versterking van de Europese soevereiniteit en veerkracht en het Europese concurrentievermogen; benadrukt dat het investeren in de productie van essentiële goederen en diensten in de Europese Unie de beste manier is om lokale werkgelegenheid te creëren die niet kan worden verplaatst, en om de koolstofuitstoot in verband met het vervoer van goederen te verminderen; onderstreept voorts dat de groene transitie de kans biedt om een krachtig Europees industriebeleid op te zetten; voegt hieraan toe dat het belang van veerkracht en soevereiniteit met name is gebleken door de voortdurende invasie en aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne en de gevolgen daarvan voor de Europese economie;

6. verzoekt de lidstaten regionale strategieën te ontwikkelen om structurele werkloosheid en verslechtering van de sociale cohesie te voorkomen, sociale bescherming te waarborgen en ambitieuze maatregelen te nemen om de herindustrialisering te ondersteunen en de-industrialisering van Europese regio's te voorkomen door middel van strategische investeringsprojecten en ontwikkelingsplannen voor kwetsbare regio's, met name in landelijke en afgelegen gebieden; wijst op de positieve gevolgen die dit zou kunnen hebben voor regio's en gemeenschappen die getroffen worden door demografische transities en een krimpende beroepsbevolking; benadrukt dat EU-regio's moeten worden ondersteund om mensen te behouden en aan te trekken door middel van investeringen in lokale en regionale infrastructuur en onderwijs, opleiding en volwasseneneducatie; herinnert in dit verband aan het belang van een efficiënte en gerichte inzet van EU-fondsen, met name cohesieprogramma's, het ESF+, het Fonds voor een rechtvaardige transitie en de herstel- en veerkrachtfaciliteit (RRF);
7. benadrukt dat er 1,4 miljoen extra banen voor laag- of middelhooggeschoolden en 450 000 banen voor hooggeschoolden zullen worden gecreëerd als gevolg van meer investeringen in de renovatie van gebouwen en in een lager energieverbruik uit fossiele brandstoffen voor verwarming;
8. merkt op dat een groot deel van de werknemers in de landbouw nog steeds te maken heeft met moeilijke arbeids- en huisvestingsomstandigheden, met name seizoenarbeiders en arbeidsmigranten; benadrukt dat ervoor moet worden gezorgd dat de groene transitie voor werknemers in de agrovoedingssector in Europa een kans wordt om de sector groener te maken en tegelijkertijd discriminatie op het werk aan te pakken en gendergelijkheid en democratie op de werkplek te bevorderen; merkt op dat duurzame landbouw naar schatting 20 % meer banen oplevert dan momenteel het geval is, aangezien duurzame landbouwpraktijken zoals mechanisch wieden extra arbeidskrachten vereisen;
9. benadrukt dat het scheppen van fatsoenlijke banen die nodig zijn om een rechtvaardige transitie tot stand te brengen, kan worden verwezenlijkt door vraaggestuurde rechtstreekse werkgelegenheidsinitiatieven uit te voeren die reeds in verschillende lidstaten op lokaal en regionaal niveau zijn uitgetoet³⁴; wijst erop dat deze initiatieven, waarmee het recht op werk ten uitvoer wordt gelegd, vaak tegelijkertijd de werkloosheid en de klimaatverandering aanpakken en daardoor het dubbele voordeel bieden werkgelegenheid te scheppen en tegelijkertijd mensen de vaardigheden te geven die nodig zijn om de EU-economie te heroriënteren naar een groener en duurzamer

³⁴ “Territoires zéro chômeur de longue durée” in Frankrijk en België, “Territori a disoccupazione zero” in Italië, “Jobgarantie” in Oostenrijk, “Basisbaan” in Nederland en “Solidarisches Grundeinkommen” in Duitsland.

model; is in dit verband ingenomen met de steun van de Commissie aan deze experimenten in het kader van het initiatief ESF+ voor sociale innovatie, teneinde een beter inzicht te krijgen in de werking en efficiëntie ervan, beste praktijken tussen de lidstaten uit te wisselen en nieuwe initiatieven in de hele EU te stimuleren en te verspreiden; verzoekt de Commissie onderzoek te doen naar de haalbaarheid van een dergelijk Europees initiatief, als bouwsteen van een doeltreffend en werkelijk transformatief klimaat- en werkgelegenheidsbeleid dat ecologische en sociale uitdagingen aanpakt, inspeelt op de urgentie waarmee we geconfronteerd worden bij het bestrijden van de klimaatverandering en het aanpassen van onze steden en landen, en een groene en rechtvaardige transitie voor iedereen ondersteunt;

10. is ingenomen met de op internationaal niveau lopende werkzaamheden van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling en de IAO inzake vergroening van banen en vaardigheden; verzoekt de Commissie, samen met de sociale partners, te werken aan conceptuele richtsnoeren met het oog op de vaststelling van een gemeenschappelijke EU-definitie van groene kwaliteitsbanen, onder meer op basis van het potentieel ervan om de economie te vergroenen en de energie-efficiëntie te verbeteren, alsook de bijdrage ervan aan sociale inclusie en een leven lang leren, met inbegrip van bijscholing en omscholing, aan de gezondheid en het welzijn van mensen en aan fatsoenlijk werk; benadrukt dat voor het scheppen van banen in het kader van de groene transitie informatie en gegevens moeten worden verzameld met het oog op het uitstippelen van beleid waarmee de sectorale ontwikkeling gedurende de hele transitie in goede banen kan worden geleid, teneinde ervoor te zorgen dat het scheppen van hoogwaardige banen gepaard gaat met de nodige vaardigheidsniveaus; benadrukt in dit verband dat de Commissie en de lidstaten gemeenschappelijke indicatoren moeten vaststellen om de reikwijdte en relevantie van de gegevensverzameling over de ontwikkelingen in de groene economie, uitgesplitst naar sector, op Unieniveau en nationaal niveau te verbeteren, teneinde te zorgen voor weloverwogen beleidsresultaten;
11. benadrukt dat bedrijven, met name kmo's, moeten worden geholpen om tekorten aan vaardigheden in de EU aan te pakken en een mentaliteit van om- en bijscholing te bevorderen, zodat mensen de juiste vaardigheden voor hoogwaardige banen kunnen verwerven;
12. verzoekt de lidstaten gerichte maatregelen te nemen om informele, ondermaatse banen in milieugerelateerde sectoren, zoals afvalbeheer en recycling, te formaliseren om deze om te vormen tot fatsoenlijke banen;
13. wijst op de regeldruk voor werkgevers in de EU en de mogelijke negatieve gevolgen daarvan voor het concurrentievermogen, de groei en het scheppen van hoogwaardige banen in de context van de groene en de digitale transitie; blijft het "one in, one out"-beginsel steunen en verzoekt de Commissie een ambitieuzere agenda voor betere regelgeving te ontwikkelen, die moet leiden tot een vermindering van de regeldruk voor werkgevers in de EU;

Fatsoenlijk werk voor een rechtvaardige transitie

14. benadrukt dat de transitie zowel ten goede moet komen aan de huidige werknemers, die aanzienlijke veranderingen in hun werkzaamheden ondergaan, als aan ontslagen

werknemers, die op zoek moeten gaan naar nieuwe banen, door te zorgen voor fatsoenlijke arbeidsomstandigheden voor iedereen; benadrukt dat de groene transitie van de arbeidsmarkt hand in hand moet gaan met opwaartse sociale convergentie naar betere arbeidsomstandigheden, stabielere werkgelegenheid en aantrekkelijke loopbaantrajecten en hoogwaardige banen, met inbegrip van sterkere collectieve onderhandelingen, fatsoenlijke lonen en een goede lichamelijke en geestelijke gezondheid, niet in de laatste plaats door middel van gezondheid en veiligheid op het werk; wijst in dit verband op het belang van het evenwicht tussen werk en privéleven, arbeidstijdvermindering en van het recht om onbereikbaar te zijn; benadrukt dat er verbeterde openbare diensten voor arbeidsvoorziening nodig zijn om mensen die van baan veranderen, te ondersteunen en zulks te vergemakkelijken, onder meer door middel van hulp op maat bij het zoeken naar werk, op groene vaardigheden gerichte cursussen en het gebruik van doelgerichte werkgelegenheidsprogramma's ter ondersteuning van begunstigden door middel van opleiding op de werkplek, met name voor mensen uit kansarme groepen; benadrukt dat, wil de EU de Europese Green Deal en de doelstellingen van de Europese pijler van sociale rechten verwezenlijken, een meer holistische opvatting van duurzaamheid, duurzame banen en een rechtvaardige transitie nodig is;

15. pleit er nogmaals voor dat projecten en ontvangers van EU-financiering, met inbegrip van staatssteun, moeten zorgen voor samenhang met de doelstellingen van het overheidsbeleid, met name sociale en milieueisen, en alle wettelijke verplichtingen moeten nakomen; verzoekt de lidstaten ervoor te zorgen dat de financiële overheidssteun aan bedrijven alleen wordt toegekend als deze ten goede komt aan de werknemers en als de begunstigde bedrijven geen bonussen uitkeren aan het management, geen dividenden uitkeren en geen regelingen voor het terugkopen van aandelen aanbieden zolang ze de middelen ontvangen; onderstreept dat overheidsinstanties het goede voorbeeld moeten geven en strikte sociale criteria moeten vaststellen bij overheidsopdrachten; verzoekt de Commissie een herziening van de richtlijn inzake overheidsopdrachten te overwegen om de sociale clausule verder te versterken en ervoor te zorgen dat begunstigde bedrijven en onderaannemers collectieve onderhandelingen ondersteunen en de rechten van werknemers, hoogwaardige banen, hoogwaardige leerlingplaatsen, fatsoenlijke en gelijke beloning en opleiding volledig eerbiedigen; betreurt het dat aanbestedende diensten in het huidige kader weliswaar de mogelijkheid hebben om sociale criteria in overheidsopdrachten te waarderen, maar dat in 2019 de helft van de gegunde opdrachten uitsluitend gebaseerd waren op het criterium van de laagste prijs³⁵; verzoekt de Commissie tot de herziening van de richtlijn inzake overheidsopdrachten de sociale clausule in de bestaande EU-richtlijn inzake overheidsopdrachten naar behoren te doen naleven om ervoor te zorgen dat geselecteerde bedrijven voldoen aan alle toepasselijke verplichtingen op het gebied van milieu-, sociaal en arbeidsrecht die zijn vastgesteld in het Unierecht, het nationale recht of collectieve overeenkomsten, of in toepasselijke internationale milieu-, sociale of arbeidsrechtelijke bepalingen, met inbegrip van de eerbiediging van de vrijheid van vereniging en het recht zich te organiseren en collectieve onderhandelingen te voeren;
16. neemt kennis van de recente goedkeuring door de Commissie van een gerichte

³⁵ UNI Europa, "Put your money where your mouth is: Why and how the EU needs to change its public spending policies to promote a social Europe", UNI Europa Snapshot Report, 2021, beschikbaar op: <https://www.uni-europa.org/wp-content/uploads/sites/3/2021/11/Public-procurement-December-2021-snapshot-report.pdf>.

wijziging van de algemene groepsvrijstellingsverordening³⁶ en van het potentieel daarvan om steun voor de groene transitie van de EU verder te vergemakkelijken, te vereenvoudigen en te versnellen, en tegelijkertijd het gelijke speelveld op de eengemaakte markt te beschermen;

17. verzoekt de Commissie het recht op gezondheid en een gezonde omgeving op het niveau van de EU te waarborgen, aangezien dit recht essentieel is om de uitoefening van de meeste andere grondrechten (zoals voeding, onderdak en werk) te waarborgen en een inclusieve transitie te verwezenlijken; herinnert eraan dat in het strategisch EU-kader voor gezondheid en veiligheid op het werk 2021-2027 wordt benadrukt dat de EU-regels inzake veiligheid en gezondheid op het werk moeten worden gemoderniseerd en vereenvoudigd in het kader van de groene en de digitale transitie, rekening houdend met specifieke risico's in nieuwe sectoren, en dat de ongelijke kwetsbaarheid en blootstelling aan risico's die voortvloeien uit klimaatverandering en de achteruitgang van het milieu, zoals een hogere omgevingstemperatuur, luchtverontreiniging en extreme weersomstandigheden, aangepakt moeten worden; merkt op dat verschillende sectoren die de gevolgen van de klimaatverandering ondervinden, te maken zullen krijgen met steeds moeilijker arbeidsomstandigheden, met name op het gebied van gezondheid en veiligheid op het werk, in het bijzonder wanneer er buiten moet worden gewerkt en men bijzonder kwetsbaar is voor hittegolven, zoals het geval is voor werknemers in de landbouw, de bouw en de zorgsector, werknemers in de publieke dienstverlening en seizoen- en migrerende werknemers; vraagt dat er specifieke maatregelen worden genomen om rekening te houden met de gevolgen van de klimaatverandering voor de arbeidsomstandigheden, zoals aanpassing van de werktijden;
18. verzoekt de Commissie en de lidstaten ervoor te zorgen dat aspecten in verband met veiligheid en gezondheid op het werk in opkomende sectoren en in een veranderende arbeidswereld aan bod komen in de respectieve Europese en nationale wetgevingskaders op het gebied van veiligheid en gezondheid op het werk, in overleg met de sociale partners; is in dit verband ingenomen met de aankondiging van de Commissie in het strategisch EU-kader voor gezondheid en veiligheid op het werk 2021-2027³⁷ dat zij Richtlijn 89/654/EEG betreffende arbeidsplaatsen³⁸ zal herzien, en verzoekt de Commissie om, in overleg met de sociale partners, een EU-kader voor te stellen voor maximale werktemperaturen, met inbegrip van de onderbreking, vermindering of reorganisatie van de arbeidstijd en langere pauzes boven bepaalde temperaturen, de verplichting om doeltreffende ventilatiesystemen voor binnenwerk op te zetten, verplichte beschermingsmiddelen en compensatie voor werkuren die als gevolg van extreme weersomstandigheden verloren zijn gegaan, met ondersteuning van de nationale socialezekerheidsstelsels; verzoekt de lidstaten om de kernverdragen van

³⁶ Verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard Voor de EER relevante tekst (PB L 187 van 26.6.2014, blz. 1).

³⁷ Mededeling van de Commissie van 28 juni 2021 getiteld "Strategisch EU-kader voor gezondheid en veiligheid op het werk 2021-2027 – Gezondheid en veiligheid op het werk in een veranderende arbeidswereld" (COM(2021)0323).

³⁸ Richtlijn 89/654/EEG van de Raad van 30 november 1989 betreffende minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid voor arbeidsplaatsen (eerste bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van Richtlijn 89/391/EEG) (PB L 393 van 30.12.1989, blz. 1).

de IAO nr. 155 betreffende arbeidsveiligheid, gezondheid en het werkmilieu van 1981 en nr. 187 betreffende een promotioneel raamwerk voor veiligheid en gezondheid op het werk van 2006, alsook nr. 184 betreffende veiligheid en gezondheid in de landbouw van 2001, te ratificeren en uit te voeren;

19. benadrukt dat het belangrijk is jongeren te betrekken bij transitieplanning, ook degenen die geen baan hebben en geen onderwijs of opleiding volgen; verzoekt de lidstaten de toegang van jongeren tot betaalde, hoogwaardige en inclusieve stages en leerlingplaatsen te vergemakkelijken; wijst er nogmaals op dat het Parlement herhaaldelijk de praktijk van onbetaalde stages heeft veroordeeld als vorm van uitbuiting van jonge werknemers en als schending van hun rechten, en heeft gepleit voor een richtlijn om billijke beloning voor stages te waarborgen, teneinde uitbuitingspraktijken te voorkomen³⁹; onderstreept dat het belangrijk is in het om- en bijscholingsbeleid bijzondere aandacht te besteden aan ervaren en oudere werknemers, aangezien deze werknemers met specifieke uitdagingen worden geconfronteerd wanneer hun beroepsloopbaan in een laat stadium veranderingen ondergaat; onderstreept dat het belangrijk is personen met een handicap op te nemen, hun vaardigheden en kennis te benutten en ervoor te zorgen dat zij vertegenwoordigd zijn op alle niveaus van het ontwerp, de planning, de uitvoering, de monitoring en de evaluatie van het beleid en de programma's voor een rechtvaardige transitie op alle beleidsterreinen;
20. benadrukt dat gendergelijkheid een integraal onderdeel moet worden van strategieën voor een groene economie en geïntegreerd wordt in verband houdende beleids- en wetgevingsmaatregelen om de rechtvaardigheid van onze samenlevingen te versterken; acht het van essentieel belang aan de hand van een intersectionele benadering gelijke economische kansen voor vrouwen te waarborgen, met aandacht voor de meest kwetsbare, zoals vrouwen met een handicap, alleenstaande moeders, vrouwen die tot minderheden behoren en migrantenvrouwen; benadrukt dat de meeste werknemers in de energie-, mobiliteits- en landbouwsector mannen zijn⁴⁰, wat betekent dat een transitie die uitsluitend gericht is op de meest vervuulende sectoren in specifieke regio's en zonder gendergelijkheidsbeleid voornamelijk ten goede zou komen aan mannelijke werknemers en bestaande gendersegregatie en ongelijkheden zou kunnen versterken; verzoekt de Commissie en de lidstaten alle noodzakelijke maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat reeds bestaande genderongelijkheden niet worden voortgezet in de opkomende groene economie, om de participatie van vrouwen in door mannen gedomineerde sectoren te vergroten en om mannen aan te moedigen toe te treden tot sectoren met overwegend vrouwelijke arbeidskrachten, zoals de zorgsector;

Vaardigheden en competenties voor een rechtvaardige transitie die anticipeert op verandering en klaar is voor de toekomst

21. benadrukt dat er aanzienlijk moet worden geïnvesteerd in mensen en dat hoogwaardige, inclusieve en gesubsidieerde scholing en opleidingen moeten worden aangeboden op gebieden die verband houden met de behoeften aan vaardigheden en competenties die zijn vastgesteld op de arbeidsmarkten en in toekomstgerichte sectoren overeenkomstig

³⁹ Resolutie van het Europees Parlement van 14 juni 2023 met aanbevelingen aan de Commissie betreffende hoogwaardige stages in de EU (Aangenomen teksten, P9_TA(2023)0239).

⁴⁰ Culot, M. and Wiese, K., "Reimagining work for a just transition", Europees Milieubureau, Brussel, 2022, beschikbaar op: <https://eeb.org/library/reimagining-work-for-a-just-transition/>.

de lokale en regionale behoeften; benadrukt voorts dat discrepanties tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden en tekorten op de arbeidsmarkt moeten worden aangepakt en dat ervoor moet worden gezorgd dat de arbeidsmarkt klaar is voor de groene transitie, dat werknemers kunnen profiteren van kansen op nieuw werk of loopbaanontwikkeling en dat opleidings- en onderwijsprogramma's worden afgestemd op de behoeften van de planeet, de economie en de samenleving van de toekomst; herinnert eraan dat opleiding en vaardigheden van cruciaal belang zijn voor een rechtvaardige transitie en deel uitmaken van hoogwaardige banen met een passende beloning om een fatsoenlijke levensstandaard te waarborgen; voegt daaraan toe dat mensen door meer vaardigheden, waaronder harde en zachte vaardigheden, kennis en kwalificaties, ongeacht of deze nu in een formele, niet-formele of informele omgeving zijn verworven, nieuwe kansen krijgen, ten volle kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt, de samenleving en de democratie, de mogelijkheden van de groene transitie optimaal kunnen benutten en hun rechten kunnen uitoefenen;

22. is ingenomen met het Europees Jaar van de Vaardigheden en de mogelijkheden die dat biedt om om- en bijscholing te bevorderen, met name in de context van het benutten van de kansen van de groene transitie; is ingenomen met het feit dat de door de Commissie voorgestelde verordening voor een nettonulindustrie beoogt de nodige vaardigheden voor het scheppen van hoogwaardige banen te verbeteren, met behulp van Europese academies voor nettonultechnologie en de erkenning van beroepskwalificaties; herinnert eraan dat het scheppen van hoogwaardige banen en de uitvoering van strategieën om werknemers te behouden de beste manier zijn om geschoolde werknemers aan te trekken en werkgevers aan te moedigen om te investeren in hun medewerkers; benadrukt dat aanwervingsproblemen en tekorten aan arbeidskrachten vooral voorkomen in sectoren met moeilijke arbeidsomstandigheden en banen van slechte kwaliteit⁴¹; herinnert eraan dat naast opleiding en vaardigheden, die essentieel zijn voor een rechtvaardige overgang, het creëren van goed betaalde banen van hoge kwaliteit die de levenskwaliteit verhogen cruciaal is;
23. wijst op het streefcijfer in het actieplan van de Europese pijler van sociale rechten dat ten minste 60 % van alle volwassenen jaarlijks aan een opleiding moet deelnemen; beklemtoont dat het EU-gemiddelde slechts 45,5 % bedraagt, waarbij degenen die het meest behoefte hebben aan opleiding, net de minste opleidingsmogelijkheden krijgen via hun werkgever⁴²; dringt aan op de invoering van een afdwingbaar en individueel recht op beroepsonderwijs, opleiding van werknemers en een leven lang leren tijdens werktijden en zonder kosten voor de werknemer, dat tot uiting moet komen in het relevante beleid van de EU en de lidstaten en in collectieve overeenkomsten, alsook in bedrijfsstrategieën voor de matiging van en de aanpassing aan de klimaatverandering; moedigt de lidstaten aan met de sociale partners een dialoog aan te gaan over regelingen om werknemers in staat te stellen gebruik te maken van betaald educatief verlof, met inachtneming van de specifieke kenmerken van kmo's en micro-ondernemingen;
24. verzoekt de lidstaten individuele leerrekeningen en een begeleidend faciliterend kader

⁴¹ Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden, "Measures to tackle labour shortages: lessons for future policy", Bureau voor publicaties van de Europese Unie, Luxemburg, 2023, beschikbaar op: <https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2023/measures-to-tackle-labour-shortages-lessons-for-future-policy>.

⁴² European Working Conditions Telephone Survey 2021.

op te zetten, in overeenstemming met de aanbeveling van de Raad⁴³, om de opleiding en professionele ontwikkeling van volwassenen te bevorderen; benadrukt het potentieel van dergelijke rekeningen in het kader van de groene transitie, waarbij de financiering, erkenning en overdraagbaarheid van dergelijke opleidingsrechten het gebruik van die rechten kunnen vergroten en kunnen helpen om mensen bij en om te scholen op het gebied van groene vaardigheden en competenties;

25. benadrukt dat onderwijs- en opleidingsinstellingen de relevantie van hun opleiding moeten vergroten, in overeenstemming met de behoeften van een concurrerende arbeidsmarkt, en lerenden, opleiders en leerkrachten met de relevante kennis en vaardigheden moeten voorbereiden om actief mee te werken aan verandering bij een rechtvaardige transitie naar ecologisch duurzame economieën en een samenleving voor iedereen;
26. benadrukt dat beroepsonderwijs en -opleiding een belangrijke aanjager van de transitie naar een groene economie kunnen worden en dat het belangrijk is de aantrekkelijkheid ervan te vergroten;
27. benadrukt dat de sociale partners door middel van sociale dialoog, collectieve onderhandelingen en samenwerking met beleidsmakers een cruciale rol spelen bij het opstellen van en bijdragen tot nationaal, sectoraal en bedrijfsspecifiek beleid inzake vaardigheden en competenties voor strategieën en opleidingen voor hoogwaardige banen; wijst erop dat de sociale partners door middel van tripartiete besprekingen moeten worden geraadpleegd over beleid inzake om- en bijscholing, beroepsonderwijs en -opleiding en een leven lang leren; moedigt de sociale partners aan om- en bijscholing, met name inzake groene vaardigheden, te behandelen in de sociale dialoog over opleidingsbeleid; verzoekt de lidstaten een leven lang leren te erkennen als een individueel recht van werknemers, in overeenstemming met de nationale wetgeving en praktijk, waaronder collectieve overeenkomsten; dringt erop aan dat dergelijke bepalingen, naast groene, sectorspecifieke vaardigheden, de verwerving en versterking van transversale competenties vergemakkelijken teneinde de aanpassing en overdracht van vaardigheden en/of competenties van de ene sector naar de andere in de hand te werken, zodat lerenden mobiel kunnen zijn en zich kunnen aanpassen aan de voortdurend veranderende situatie op de arbeidsmarkt en daarbuiten; benadrukt het belang van kern- en cognitieve vaardigheden en pleit voor de ontwikkeling van de nodige instrumenten om burgers te doen inzien dat ook hun persoonlijke ontwikkeling en groei baat heeft bij deze vaardigheden, zoals creatief denken, veerkracht, flexibiliteit en wendbaarheid; motivatie en zelfbewustzijn; nieuwsgierigheid en een leven lang leren, gezien het belang van zelfredzaamheid, teamwerk en het vermogen van werknemers om zich aan te passen aan verstoorde werkplekken; verzoekt de lidstaten te zorgen voor een gunstig klimaat voor een bipartiete en tripartiete sociale dialoog op alle niveaus en de sociale partners systematisch, op zinvolle wijze en tijdig te betrekken bij het ontwerpen en uitvoeren van werkgelegenheids- en sociaal beleid in verband met de groene economie, in overeenstemming met de aanbeveling van de Raad over de versterking van de sociale dialoog⁴⁴;

⁴³ Aanbeveling van de Raad van 16 juni 2022 inzake individuele leerrekeningen (PB C 243 van 27.6.2022, blz. 26).

⁴⁴ Aanbeveling van de Raad van 12 juni 2023 over de versterking van de sociale dialoog in de Europese Unie.

28. dringt er bij de lidstaten op aan om duurzame ontwikkeling, evenals competenties en transversale vaardigheden op het gebied van milieu op te nemen in opleidings- en onderwijsstelsels vanaf het basisonderwijs, aan de hand van bijgewerkte leerplannen, in de ondersteuning door arbeidsbureaus en in bestaand arbeidsmarktbeleid; dringt aan op een snelle uitvoering van de aanbeveling van de Raad betreffende leren voor ecologische duurzaamheid⁴⁵; onderstreept het belang van hoogwaardige loopbaanbegeleiding die mensen vertrouwd maakt met en richt naar opleidingen voor groene banen en relevante carrièremogelijkheden; benadrukt de cruciale rol van leerkrachten en opleiders bij het bevorderen van de juiste vaardigheden en competenties voor zowel jongere als oudere generaties werknemers en bij passende om- en bijscholing voor de werknemers die door de groene transitie worden getroffen; benadrukt dat er gekwalificeerde leerkrachten en opleiders nodig zijn om deze lespakketten naar behoren te kunnen geven; moedigt de lidstaten in dit verband aan te zorgen voor adequate ondersteuning en tijdige professionele ontwikkeling en opleiding voor opvoeders en opleiders; wijst op het belang van samenwerking tussen onderwijs- en opleidingsinstellingen, ondernemingen en de sociale partners om de vaardigheden, competenties en resultaten vast te stellen die tegelijkertijd de professionele ontwikkeling van werknemers ten goede kunnen komen en inspelen op de behoeften van de arbeidsmarkt;
29. benadrukt dat er moet worden geïnvesteerd in omscholing, bijscholing en re-educatie in formele en informele programma's om competenties op te bouwen voor sterke, sociaal inclusieve groene banen; verzoekt de lidstaten in dit verband alomvattende leerstrategieën op nationaal en lokaal niveau te ontwikkelen om werknemers te helpen de vereiste vaardigheden te verwerven;
30. benadrukt het belang van actuele informatie over de arbeidsmarkt en vaardigheden op beroeps-, sectoraal en regionaal niveau om te helpen bij het vaststellen en voorspellen van relevante beroepsspecifieke en transversale vaardigheidsbehoeften voor de groene transitie; is ingenomen met de toezegging van de Commissie om een taxonomie van vaardigheden voor de groene transitie vast te stellen als onderdeel van de vaardighedenagenda van de EU en dringt erop aan deze zo spoedig mogelijk toe te passen;
31. benadrukt dat opleidingen van hoge kwaliteit moeten zijn, beoordeeld moeten worden door de werknemer, ontworpen moeten worden in overleg met vakbonden en werknemersvertegenwoordigers en moeten leiden tot een kwalificatie die wordt gevalideerd door middel van transparante en duidelijke erkennings- en certificeringssystemen die vergelijkbaarheid tussen de lidstaten mogelijk maken; verzoekt de Unie en de lidstaten de toepassing van instrumenten en hulpmiddelen voor een grotere overdraagbaarheid van kwalificaties, met inbegrip van kwalificaties die buiten de Unie zijn afgegeven, en voor de validatie en formele erkenning van niet-formeel en informeel leren, zoals langdurige zorg of vrijwilligerswerk, te bevorderen en voort te zetten; pleit er tevens voor dat kwalificaties en gecertificeerde competenties naar behoren worden beloond; verzoekt de Commissie en de lidstaten in overeenstemming met de aanbeveling van de Raad⁴⁶ een Europees ecosysteem voor

⁴⁵ Aanbeveling van de Raad van 16 juni 2022 betreffende leren voor ecologische duurzaamheid.

⁴⁶ Aanbeveling van de Raad van 16 juni 2022 betreffende een Europese benadering van microcredentials voor een leven lang leren en inzetbaarheid op de arbeidsmarkt (PB C 243 van 27.6.2022, blz. 10).

microcredentials te ontwikkelen en de overdraagbaarheid ervan in heel Europa te waarborgen, met bijzondere aandacht voor vaardigheden en competenties die verband houden met de groene en circulaire economie; is van mening dat microcredentials slechts een aanvulling op volledige kwalificaties kunnen vormen, dat de kwaliteit ervan moet worden gewaarborgd, dat ze moeten worden geaccrediteerd en dat ze gebaseerd moeten zijn op een gestandaardiseerde aanbiedingsvorm, beoordelingsprocedure en duur;

32. benadrukt dat het belangrijk is klassikaal contactonderwijs en korte opleidingscursussen of -modules ten volle te benutten, zonder het potentieel van onlineleren te onderschatten;

Samenhang van het overheidsbeleid om het werkgelegenheidspotentieel van de groene transitie volledig te ontwikkelen

33. benadrukt dat de uitvoering van de milieuwetgeving van essentieel belang is voor de volledige verwezenlijking van het potentieel van de groene economie en dus voor het scheppen van banen; benadrukt dat milieu-, sociale en arbeidswetgeving op een holistische wijze moeten worden benaderd om een rechtvaardige transitie te waarborgen;
34. verzoekt de Commissie om te zorgen voor zorgvuldige en uitgebreide effectbeoordelingen voor alle voorgestelde wetgeving, waarbij de sociaal-economische gevolgen worden beoordeeld en voldoende rekening wordt gehouden met banen, vaardigheden, competenties en arbeidsomstandigheden in verschillende landen, regio's, sectoren en bedrijven, teneinde de nodige kennis te verschaffen om adequaat sociaal beleid en adequate sociale maatregelen te ontwikkelen, alsook een territoriaal en sectoraal rechtvaardig transitietraject dat is aangepast aan de regionale realiteit; verzoekt de Commissie en de lidstaten om op regionaal niveau systematisch en voldoende gedetailleerd de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt in verband met de groene transitie in kaart te brengen, zoals kwaliteitsbanen en dekkingsgraad van collectieve onderhandelingen, aanwezige vaardigheden, demografische trends en behoeften aan vaardigheden op NUTS 3-niveau, teneinde de transitie van de ene baan naar de andere te vergemakkelijken; benadrukt dat deze analyse niet bedoeld is om de ambitie van klimaatwetgeving te verlagen, maar om het mogelijk te maken de behoeften op het gebied van functieprofielen en de nodige vaardigheden en kwalificaties vast te stellen, op basis waarvan opleidings-, bij- en omscholingsplannen kunnen worden ontwikkeld, alsook eventuele aanvullende maatregelen voor gezondheid en veiligheid op het werk; verzoekt de Commissie de bevindingen van deze analyse te verwerken in haar sectorale transitietrajecten;
35. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat de lidstaten, in samenwerking met de sociale partners, bij de volgende actualisering van de nationale energie- en klimaatplannen de sociale uitdagingen en kansen in kaart brengen die worden verwacht van de transitie naar nettonuluitstoot, alsook de gedetailleerde maatregelen en middelen die nodig zullen zijn om deze te kunnen beheersen; verzoekt de Commissie om, in overleg met de sociale partners en op basis van een effectbeoordeling, een herziening van de verordening inzake de governance van de energie-unie⁴⁷ te overwegen om

⁴⁷ Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de

doelstellingen en maatregelen voor een rechtvaardige transitie systematisch op te nemen in de nationale energie- en klimaatplannen;

36. benadrukt dat het belangrijk is lokale en regionale overheden, de sociale partners en het maatschappelijk middenveld nauw te betrekken bij veranderingen, aangezien de aanpak van de rechtvaardige transitie maatregelen vereist op alle niveaus – Europees, nationaal en lokaal – met een doeltreffende beleidscoördinatie; dringt in dit verband aan op de oprichting van een Europese waarnemingspost voor een rechtvaardige transitie, met als doel sectorale sociale partners en lokale en regionale overheden een ruimte te bieden voor reflectie en kennisuitwisseling om veranderingen in goede banen te leiden, potentiële conflicten te voorkomen en conclusies en aanbevelingen voor de besluitvorming te genereren, en om toezicht te houden op de uitvoering van alle beleidsmaatregelen en maatregelen in verband met de Europese Green Deal op het gebied van werkgelegenheid, hoogwaardige banen en arbeidsomstandigheden;
37. herhaalt zijn eerder gedane oproep⁴⁸ aan de Commissie om, naar aanleiding van haar verwachte effectbeoordeling en in overleg met de sociale partners, met een nieuwe kaderrichtlijn inzake de anticipatie op en het beheer van de transitie te komen die garandeert dat werknemers en vakbonden tijdig en doeltreffend worden geïnformeerd en geraadpleegd over de plannen en strategieën van bedrijven die gevolgen hebben voor werkplekken in het kader van een rechtvaardige transitie, teneinde banen en arbeidsomstandigheden te behouden en ontslagen te voorkomen; wijst erop dat Richtlijn 2002/14/EG betreffende de informatie en de raadpleging van werknemers in de EU⁴⁹, dienovereenkomstig moet worden geactualiseerd, teneinde informatie- en raadplegingsrechten op te nemen in transitieplannen die door ondernemingen in het kader van hun activiteiten worden uitgevoerd; is ingenomen met de aankondiging van de Commissie van een herziening van Richtlijn 2009/38/EG⁵⁰ om de rol van de Europese ondernemingsraden te versterken in het geval van transformatie van grote ondernemingen; benadrukt het belang van de lidstaten voor het bevorderen van de sectorale sociale dialoog en collectieve onderhandelingen, met name in opkomende groene industrieën, en voor het waarborgen van de inclusie van kleine en middelgrote ondernemingen, met inbegrip van sociale ondernemingen; benadrukt dat de richtlijn

governance van de energie-unie en van de klimaatactie, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 663/2009 en (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad, richtlijnen 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU en 2013/30/EU van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 2009/119/EG en (EU) 2015/652 van de Raad, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 525/2013 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 328 van 21.12.2018, blz. 1).

⁴⁸ Resolutie van het Europees Parlement van 2 februari 2023 met aanbevelingen aan de Commissie betreffende de herziening van de richtlijn inzake de instelling van een Europese ondernemingsraad (PB C 267 van 28.7.2023, blz. 2); Resolutie van het Europees Parlement van 16 december 2021 over democratie op het werk: een Europees kader voor de medezeggenschapsrechten van werknemers en de herziening van de richtlijn inzake een Europese ondernemingsraad (PB C 251 van 30.6.2022, blz. 104); Resolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2013 met aanbevelingen aan de Commissie betreffende informatie voor en raadpleging van werknemers, anticipatie en beheer van herstructurering (PB C 440 van 30.12.2015, blz. 23).

⁴⁹ Richtlijn 2002/14/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2002 tot vaststelling van een algemeen kader betreffende de informatie en de raadpleging van de werknemers in de Europese Gemeenschap – Gezamenlijke verklaring van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie over de vertegenwoordiging van de werknemers (PB L 80 van 23.3.2002, blz. 29).

⁵⁰ Richtlijn 2009/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 6 mei 2009 inzake de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen of concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers (PB L 122 van 16.5.2009, blz. 28).

inzake minimumlonen⁵¹ een uitgelezen kans biedt om collectieve onderhandelingen over loonvorming en de aanwezigheid van de sociale partners in opkomende sectoren te versterken;

38. dringt aan op de vaststelling van plannen voor een rechtvaardige transitie waarover de sociale partners op het niveau van de sector en de bedrijven onderhandelen, met name die welke worden getroffen door de groene transitie, waarbij terdege rekening moet worden gehouden met de situatie van kmo's en micro-ondernemingen; benadrukt dat dit proces gericht is op het beschermen van de belangen van bedrijven op het gebied van concurrentievermogen en duurzaamheid en die van hun werknemers op het gebied van sociale, arbeids-, gezondheids- en arbeidsomstandigheden; benadrukt dat vakbonden en werknemersvertegenwoordigers bij alle fasen van het transitieproces moeten worden betrokken; benadrukt dat dergelijke plannen ervoor moeten zorgen dat in de activiteiten en waardeketens van bedrijven de doelstellingen van de Green Deal tot uiting komen, en ook de begeleidende sociale maatregelen moeten specificeren die gericht zijn op het bevorderen van werkgelegenheid en hoogwaardige banen, met inbegrip van strategische banen, vaardighedenplanning en bijbehorend opleidingsbeleid;
39. benadrukt dat bij de herziening van de economische governance ervoor moet worden gezorgd dat de lidstaten over voldoende flexibiliteit beschikken om groene en sociale investeringen en hervormingen op de benodigde schaal te waarborgen, en tegelijkertijd doeltreffende, duurzame en efficiënte overheidsuitgaven moeten worden gewaarborgd met het oog op een rechtvaardige transitie naar een klimaatneutrale economie; dringt erop aan dat sociale en ecologische beleidsmaatregelen en doelstellingen op gelijke voet met economische beleidsmaatregelen en doelstellingen worden geïntegreerd in de architectuur van het economisch bestuur; benadrukt dat het kader van economisch bestuur afgestemd moet worden op de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten; benadrukt dat groene en sociale investeringen nodig zijn in overheidsdiensten en dat de Unie in haar economisch bestuur rekening moet houden met de behoefte aan middelen en personeel in de onderwijssector, openbare diensten voor arbeidsvoorziening en andere lokale, regionale en nationale overheidsdiensten die een sleutelrol spelen in een rechtvaardige en sociale groene transitie; verzoekt de Commissie landspecifieke aanbevelingen te doen die bijdragen tot het scheppen van banen, meer werkgelegenheid en een kleinere ecologische voetafdruk, met inbegrip van de geleidelijke afschaffing van contraproductieve subsidies die concurreren met groene en sociale investeringen, en om de verdelingseffecten van klimaatbeleid op verschillende inkomensgroepen te beoordelen teneinde de beleidsmaatregelen in kaart te brengen die nodig zijn om deze effecten aan te pakken; dringt erop aan dat een kader voor sociale convergentie automatisch tot uiting komt in de landspecifieke aanbevelingen;
40. dringt aan op een nieuw evenwicht in het belastingstelsel ten gunste van arbeid, terwijl andere inkomstenbronnen worden belast, met inbegrip van inkomsten uit sterk vervuilende activiteiten, teneinde voor solide socialezekerheidsstelsels te zorgen, het scheppen van banen te stimuleren, ongelijkheden te verminderen en te zorgen voor voldoende kapitaal voor investeringen; wijst erop dat werknemers, kwetsbare

⁵¹ Richtlijn (EU) 2022/2041 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende toereikende minimumlonen in de Europese Unie (PB L 275 van 25.10.2022, blz. 33).

huishoudens en huishoudens uit de middenklasse niet mogen opdraaien voor de kosten van de transitie;

41. benadrukt het belang van robuuste nationale socialezekerheidsregelingen en vangnetten als aanvulling op maatregelen voor het scheppen van banen en om ervoor te zorgen dat niemand aan zijn lot wordt overgelaten, met inbegrip van toereikende minimuminkomenssteun, zonder leeftijdsdiscriminatie, toereikende bescherming door minimumlonen en andere maatregelen om werknemers in sectoren die door de transitie worden getroffen, adequaat te ondersteunen, in combinatie met maatregelen voor het scheppen van banen, actieve maatregelen voor arbeidsmarktintegratie en inspanningen voor omscholing en bijscholing; benadrukt dat sociale bescherming adequaat en toegankelijk moet zijn en formele en doeltreffende dekking moet bieden; acht het belangrijk dat socialebeschermingsstelsels ook zelfstandigen omvatten; betreurt dat de aanbeveling van de Raad met betrekking tot de toegang tot sociale bescherming voor werknemers en zelfstandigen⁵² tot dusver in ongelijke mate is uitgevoerd, en verzoekt alle lidstaten de bestaande lacunes in de toegang tot sociale bescherming te dichten, met name met het oog op de groene transitie; verzoekt de Commissie het Europees instrument voor tijdelijke steun om het risico op werkloosheid te beperken in een noodtoestand (SURE) te versterken ter ondersteuning van werktijdverkortingsregelingen, het inkomen van werknemers en werknemers die tijdelijk zouden worden ontslagen in het kader van de groene transitie, mede rekening houdend met de uitkomst van het definitieve evaluatieverslag⁵³ en overwegende dat met SURE 40 miljoen banen zijn gered⁵⁴; benadrukt dat een EU-richtlijn inzake een toereikend minimuminkomen zou kunnen bijdragen tot de doelstelling om de armoede in alle lidstaten uiterlijk in 2030 met ten minste de helft terug te dringen en de integratie van mensen die niet op de arbeidsmarkt actief zijn te waarborgen, met inachtneming van de specifieke kenmerken van de nationale socialebeschermingsstelsels, het subsidiariteitsbeginsel en de bevoegdheden van de lidstaten;
42. verzoekt de Commissie en de lidstaten de basis te leggen voor de ontwikkeling van groene socialebeschermingsregelingen op nationaal niveau met financiële steun van de EU, teneinde de maatschappelijke weerbaarheid tegen de gevolgen van de klimaatverandering en de aantasting van het milieu te versterken door de neveneffecten van groen beleid op de werkgelegenheid en de levensomstandigheden aan te pakken; wijst erop dat deze regelingen de volgende aspecten moeten omvatten: a) sociaal-medische bescherming voor mensen die getroffen worden door gebeurtenissen die verband houden met de klimaatverandering; b) bescherming tegen werkloosheid, aangevuld met een actief arbeidsmarktbeleid voor werknemers die werktijd of hun baan verliezen als gevolg van extreme klimaatomstandigheden of daaraan gerelateerde gebeurtenissen, of die worden ontslagen als gevolg van de sluiting van koolstofintensieve industrieën; c) programma's voor openbare werken die in geld of in

⁵² Aanbeveling van de Raad van 8 november 2019 met betrekking tot de toegang tot sociale bescherming voor werknemers en zelfstandigen (PB C 387 van 15.11.2019, blz. 1).

⁵³ Verslag van de Commissie van 2 juni 2023 getiteld “Verslag over het Europees instrument voor tijdelijke steun om het risico op werkloosheid te beperken in een noodtoestand (SURE) naar aanleiding van de COVID-19-uitbraak op grond van artikel 14 van Verordening (EU) 2020/672 van de Raad – SURE na de beëindiging: laatste halfjaarlijkse verslag” (COM(2023)0291).

⁵⁴ Toespraak over de Staat van de Unie 2023, beschikbaar op: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/news/2023-state-union-address-president-von-der-leyen-2023-09-13_en.

natura steun verlenen en bijdragen tot het herstel van activa en infrastructuur en tegelijkertijd de vaardigheden en inzetbaarheid van werknemers verbeteren; d) socialebijstandsuitkeringen voor mensen die door klimaatschokken worden getroffen, ter ondersteuning van hun inkomen en voedselzekerheid; en e) werkgelegenheidsgarantieregelingen die nieuwe kansen creëren voor gemeenschappen die met hun eerdere activiteiten niet langer in hun levensonderhoud kunnen voorzien als gevolg van maatregelen ter bescherming van het milieu;

43. merkt op dat deze steun aanzienlijke uitgaven van openbare socialezekerheidsstelsels vergt en dat regeringen massaal zullen moeten investeren; benadrukt dat de kwestie van de steun aan getroffen werknemers regelmatig moet worden gemonitord in het kader van nationale verslagen en landspecifieke aanbevelingen in het kader van het Europees Semester en de maatregelen ter uitvoering van de aanbeveling van de Raad met betrekking tot de toegang tot sociale bescherming voor werknemers en zelfstandigen;
44. stelt met bezorgdheid vast dat de doelstellingen van de jongerengarantie tot dusver niet volledig zijn verwezenlijkt, en dringt aan op versterkte maatregelen, waaronder het ten volle benutten van de mogelijkheden die het ESF+ biedt, om de werkgelegenheid te bevorderen door middel van actieve maatregelen voor integratie op de arbeidsmarkt en het creëren van duurzame instapfuncties, en dat die maatregelen niet mogen worden vervangen door stages;

Investeren in duurzame werkgelegenheid: de rol van investeringen

45. erkent het belang van het faciliteren van toegang tot financiering voor publieke en private ondernemingen en organisaties die voorzien in sociale, ecologische en educatieve behoeften om tekorten aan vaardigheden aan te pakken, met de expliciete verwachting van een meetbaar sociaal en ecologisch rendement, onder meer op het gebied van werkgelegenheid en het scheppen van hoogwaardige banen; wijst op de rol die entiteiten van de sociale economie kunnen spelen bij de ontwikkeling van duurzame producten en diensten, het scheppen van banen, het toepassen van inclusieve bedrijfsmodellen en het ondersteunen van werknemers bij het ontwikkelen van vaardigheden om zich aan te passen aan de veranderende arbeidsmarkt; verzoekt de Commissie en de lidstaten een gunstig klimaat te bevorderen en de rol van coöperaties en de sociale economie in de rechtvaardige transitie te ondersteunen, teneinde fatsoenlijk werk, productieve werkgelegenheid en betere levensomstandigheden voor iedereen tot stand te brengen;
46. is ingenomen met de belangrijke rol die de Europese Unie speelt bij het verstrekken van impactinvesteringen, waarbij de Commissie 's werelds grootste emittent van sociale obligaties is⁵⁵; betreurt het gebrek aan duidelijkheid over wat "impactinvesteringen" zijn en het daarmee samenhangende gevaar van "green washing" en "social washing"; verzoekt de Commissie te werken aan een duidelijk en geharmoniseerd kader inzake impactinvesteringen, op basis van het beginsel van de verenigbaarheid van financiële prestaties met ecologische en sociale prestaties;
47. benadrukt de noodzaak van kwaliteitsbeoordelingen van de milieurisico's en -effecten

⁵⁵ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/eu-borrower-investor-relations/funding-instruments_en.

van bedrijfspraktijken, alsook van de manier waarop ondernemingen met hun maatschappelijke verantwoordelijkheden omgaan, en van de kwaliteit en ethiek van corporate governance in de richting van meer verantwoorde en ethische praktijken op basis van transparante en betrouwbare informatie; is in dit verband ingenomen met het recente voorstel van de Commissie voor een verordening betreffende de transparantie en integriteit van op ecologische, sociale en governancefactoren gebaseerde ratingactiviteiten⁵⁶;

48. wijst op de cruciale rol en verantwoordelijkheid van de private en publieke sector om financiering naar duurzame investeringen te sluisen en de transitie naar een veerkrachtige, koolstofvrije en klimaatneutrale economie mogelijk te maken; benadrukt dat de Europese Investeringsbank in dit verband een invloedrijke rol kan spelen, en dringt aan op aanhoudende krachtige investeringen in klimaatactie- en milieuduurzaamheidsprojecten die tastbare maatschappelijke voordelen opleveren;
49. dringt aan op de snelle oprichting van een Europees soevereiniteitsfonds met nieuw toegewezen EU-middelen om grootschalige investeringen in groene technologie te mobiliseren; benadrukt de toegevoegde waarde van een dergelijk nieuw soort instrument om lidstaten met een krappe begroting te ondersteunen, de cohesie en de eengemaakte markt te beschermen tegen risico's als gevolg van ongelijke beschikbaarheid van staatssteun, en om het industriebeleid van de EU te coördineren; betreurt het gebrek aan ambitie van het voorstel van de Commissie inzake het platform voor strategische technologieën voor Europa, dat in de eerste plaats moet worden gefinancierd door een herschikking van bestaande middelen met weinig nieuw toegewezen EU-middelen; waarschuwt dat er geen tekenen zijn dat er voldoende financiering beschikbaar wordt gesteld in de EU om de doelstellingen voor 2030 te halen⁵⁷; verzoekt de Commissie te zorgen voor voldoende ambitie en nieuwe middelen die gelijke tred houden met de investeringen die nodig zijn voor een soevereine groene industrie en economie; dringt aan op nieuwe financieringsinitiatieven van de EU om de beginselen van sociale en milieurechtvaardigheid te bevorderen, met inbegrip van een eerlijke verdeling van de opbrengsten van investeringen en een sterke focus op werknemers en kwaliteitsbanen;
50. wijst erop dat het Fonds voor een rechtvaardige transitie (JTF) steun toekent aan gebieden en personen die met sociaal-economische en werkgelegenheidsuitdagingen worden geconfronteerd als gevolg van de transitie naar een klimaatneutrale economie in de Unie tegen 2050; benadrukt het belang ervan voor de aanpak van de sociale aspecten van de transitie, en met name de ondersteuning van werkzoekenden en werknemers die de gevolgen van de groene transitie ondervinden; merkt op dat het JTF over voldoende financiële middelen moet beschikken om de regio's doeltreffend te kunnen ondersteunen bij hun transitie naar klimaatneutraliteit; stelt voor het toepassingsgebied en de begroting van het JTF uit te breiden en te verbreden; herinnert er echter aan dat het van essentieel belang is ervoor te zorgen dat de hele EU-begroting de doelstellingen van de rechtvaardige transitie dient en dat een breder JTF de bestaande

⁵⁶ Voorstel van 13 juni 2023 voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de transparantie en integriteit van op ecologische, sociale en governancefactoren gebaseerde ratingactiviteiten (COM(2023) 0314).

⁵⁷ EU auditors see 2030 climate and energy targets at risk, <https://www.eca.europa.eu/en/news/NEWS-SR-2023-18>.

financieringsinstrumenten doeltreffend moet aanvullen; verzoekt de Commissie de toegankelijkheid van het JTF voor kmo's te verbeteren en de lidstaten te ondersteunen bij het efficiënte beheer ervan door nationale en regionale autoriteiten; onderstreept dat, om vooruitgang te boeken met de groene en rechtvaardige transitie, de capaciteiten op alle niveaus moeten worden versterkt en voldoende middelen moeten krijgen, met name op het niveau van lokale en regionale overheden;

51. is bezorgd over de gevolgen van hogere rentetarieven voor groene investeringen en het daarmee samenhangende potentieel voor het scheppen van banen in duurzame sectoren;
52. verzoekt de Commissie investeringen en de toegang tot financiering voor het scheppen van hoogwaardige banen, onderwijs en opleiding voor de ontwikkeling van vaardigheden in het kader van NextGenerationEU, de herstel- en veerkrachtfaciliteit en het ESF+ te blijven monitoren en bevorderen, met nadruk op de groene transitie, en ervoor te zorgen dat het Parlement er nauw bij betrokken blijft; benadrukt dat de capaciteit van overheden moet worden versterkt om onder meer te zorgen voor een doeltreffende absorptie van EU-middelen en de doeltreffende tenuitvoerlegging van milieu- en klimaatwetgeving; dringt aan op meer investeringen in de opbouw van administratieve en technische capaciteit op lokaal niveau, door middel van opleiding en het gebruik van technische bijstand die beschikbaar is in het kader van verschillende EU-fondsen; herinnert in dit verband aan het belang van voldoende bestuurlijke capaciteit en gelijke toegang tot financiering en informatie in alle EU-regio's;
53. benadrukt dat van investeringen in jongeren bekend is dat zij een positief effect hebben op de werkgelegenheid en de participatie van jongeren in de samenleving, en dat de geïnvesteerde middelen een meetbaar sociaal en financieel rendement opleveren, waardoor de economische ontwikkeling wordt bevorderd en tegelijkertijd maatschappelijke doelstellingen worden verwezenlijkt; roept de lidstaten op te zorgen voor complementariteit tussen de maatregelen in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit, andere EU-programma's zoals de versterkte jongerengarantie en de Europese kindergarantie, en nationale investeringen en maatregelen ter bevordering van vaardigheden, onderwijs, opleidingen en integratie op de arbeidsmarkt, in overeenstemming met hun eigen behoeften en de specifieke nationale omstandigheden;

o

o o

54. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

TOELICHTING

De gevolgen van de klimaatverandering zijn ernstig en mogelijk rampzalig. Het omkeren van deze trend is van cruciaal belang voor onze planeet, voor toekomstige generaties en voor de bescherming van banen en de rechten van werknemers. Dit vereist mitigatie- en aanpassingsstrategieën in alle sectoren van onze economie. Het koolstofvrij maken van economische sectoren zal de kans bieden om nieuwe banen te creëren, met name in de energiesector en de circulaire economie.

Het Europees Jaar van de Vaardigheden en de voorgestelde verordening voor een nettonulindustrie leggen vrij veel nadruk op de rol van vaardigheden in de transitie. Bijscholing, omscholing en een leven lang leren zijn allemaal cruciale elementen om ervoor te zorgen dat de transitie eerlijk en inclusief is. Maar een rechtvaardige transitie gaat niet alleen over opleiding en vaardigheden.

De groene transitie moet werkenden de kans bieden om meer en betere banen te creëren met stabiele werkgelegenheid, een eerlijk loon en fatsoenlijke arbeidsomstandigheden, waarbij werknemers en vakbonden bij elke fase van het proces worden betrokken. Bij de overgang naar broeikasgasneutraliteit zou een zuivere focus op vaardigheden en het aantal nieuwe banen niet zorgen voor rechtvaardigheid, als armoede en ongelijkheid onder werkenden, economische onzekerheid en onzeker werk blijven toenemen. De noodzakelijke veranderingen moeten opwaartse convergentie mogelijk maken en hoogwaardige werkgelegenheid niet in gevaar brengen.

Tegelijkertijd moet overheidssteun aan bedrijven altijd afhankelijk worden gesteld van de eerbiediging van de rechten van werknemers. De EU en de lidstaten kunnen een krachtig sturend effect hebben door ervoor te zorgen dat bedrijven die EU-steun ontvangen, hun arbeidsomstandigheden verbeteren en investeren in duurzame banen.

Het is duidelijk dat zowel de publieke als de particuliere sector niet achterover mag leunen wat betreft de arbeidsmarktdimensie van de transitie. Een rechtvaardige transitie impliceert een sterke anticipatie op veranderingen vanuit het oogpunt van ondernemingen, regelgeving en investeringen. Het systeem van stimulansen moet het scheppen van hoogwaardige en duurzame banen bevorderen, waarbij investeringen met een positief ecologisch en sociaal effect de voorkeur verdienen.

ADVIES VAN DE COMMISSIE REGIONALE ONTWIKKELING

aan de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

inzake het scheppen van werkgelegenheid: rechtvaardige transitie en investeren met impact (2022/2170(INI))

Rapporteur voor advies: Matthias Ecke

SUGGESTIES

De Commissie regionale ontwikkeling verzoekt de bevoegde Commissie werkgelegenheid en sociale zaken onderstaande suggesties in haar ontwerp-resolutie op te nemen:

1. is van mening dat de fondsen van het cohesiebeleid van de EU, gericht op economische, sociale en territoriale cohesie, de belangrijkste investeringsinstrumenten van de EU blijven en van cruciaal belang zijn om de transitie naar klimaatneutraliteit te ondersteunen en om de mensen en gebieden die met de grootste uitdagingen worden geconfronteerd te helpen en tegelijkertijd te garanderen dat niemand aan zijn lot wordt overgelaten, aangezien de fondsen kunnen zorgen voor investeringen in groene technologieën en in hoogwaardig onderwijs en hoogwaardige werkgelegenheid, alsook om- en bijscholingsmogelijkheden in de regio's; onderstreept dat de fondsen van het cohesiebeleid de creatie van nieuwe "groene" beroepen kunnen ondersteunen en kunnen helpen om bestaande beroepen aan te passen en uit te breiden met nieuwe en verschillende verantwoordelijkheden en taken die verband houden met duurzaamheid en milieubescherming;
2. is ervan overtuigd dat de ontwikkeling van een regionaal perspectief op de groene transitie, waarbij dus de lokale en regionale autoriteiten alsook de sociale partners en vakbonden worden betrokken, essentieel is voor een rechtvaardige transitie naar een koolstofneutrale economie; herinnert eraan dat de lokale en regionale autoriteiten vaak grotendeels verantwoordelijk zijn voor de tenuitvoerlegging van het beleid inzake fatsoenlijk werk, hoogwaardige banen en opleiding, en dat de territoriale dimensie van dit beleid dus van cruciaal belang is; herinnert in dit verband aan het belang van gelijke bestuurlijke capaciteit en toegang tot financiering en informatie in alle EU-regio's;
3. benadrukt het belang van het cohesiebeleid van de EU om bedrijven te helpen deze transitie te maken en hen zodanig te ondersteunen dat verplaatsing van hun activiteiten buiten de grenzen van de EU wordt voorkomen;
4. is ingenomen met het concept van "rechtvaardige transitie" en is van oordeel dat dit een uniek beginsel is dat in alle aspecten van de transitie naar klimaatneutraliteit moet doordringen; merkt op dat een ambitieuze, allesomvattende, rechtvaardige en billijke transitie nodig is om iets te doen aan de onbedoelde verdelingseffecten van de groene

transitie, zoals grotere regionale ongelijkheden, alsook aan andere economische en sociale uitdagingen, zoals het dalende concurrentievermogen van bedrijven in specifieke sectoren, verlies aan werkgelegenheid, ontvolking en braindrain, die bepaalde regio's kunnen ondervinden als gevolg van de transitie;

5. onderstreept dat EU-financiering moet bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen van artikel 9 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) en de Europese pijler van sociale rechten;
6. onderstreept de diversiteit van de Europese regio's, die elk hun eigen specifieke territoriale, economische, infrastructurele en demografische uitdagingen hebben; benadrukt dat er geen uniforme oplossing bestaat en dat de ondersteuning voor een rechtvaardige transitie en met name de maatregelen die noodzakelijk zijn om nieuwe banen te creëren moeten afgestemd zijn op lokale en regionale kenmerken, behoeften en natuurlijke omstandigheden, en dat er rekening moet worden gehouden met de impact op het regionale en lokale concurrentievermogen; benadrukt dan ook dat het belangrijk is een intensievere dialoog tussen de nationale, lokale en regionale autoriteiten tot stand te brengen en erop toe te zien dat vertegenwoordigers van werknemers uit de getroffen regio's worden geraadpleegd; onderstreept dat er pas vooruitgang zal worden geboekt met de groene en rechtvaardige transitie als de capaciteiten op alle niveaus worden versterkt en naar behoren worden benut, met name op het lokale en regionale bestuursniveau;
7. benadrukt dat een van de belangrijkste aandachtspunten van de rechtvaardige transitie het stimuleren van ondernemerschap en het creëren van werkgelegenheid voor jongeren in koolstofintensieve regio's moet zijn, teneinde de duurzame ontwikkeling van deze regio's te ondersteunen en ontvolking en braindrain te voorkomen; wijst erop dat financiering in het kader van het cohesiebeleid, samen met de bijbehorende financieringsinstrumenten, aan de opleiding van jongeren en werknemers in de regio's kan worden toegewezen, zodat zij de aanvullende vaardigheden kunnen verwerven die nodig zijn voor nieuwe banen die door de groene transitie ontstaan of banen die hierdoor veranderen;
8. dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan de ontwikkelingsval en de stagnerende groei in verschillende Europese regio's aan te pakken door hun aantrekkelijkheid te vergroten en door in te spelen op de krimpende beroepsbevolking, een verschijnsel dat in veel lidstaten gepaard gaat met een afnemende en vergrijzende bevolking;
9. benadrukt dat het Fonds voor een rechtvaardige transitie (JTF) een belangrijk instrument van het cohesiebeleid is dat regio's die getroffen worden door de transitie naar een klimaatneutrale economie ondersteunt door middel van het opbouwen van een meer duurzame en gevarieerde economie, opleiding en omscholing van werknemers en de oprichting van nieuwe bedrijven via van onderzoek en innovatie; benadrukt dat het JTF een reële mogelijkheid kan bieden om werknemers te ondersteunen die als gevolg van de transitie risico lopen op werkloosheid;
10. merkt op dat het JTF ondersteuning biedt door subsidies toe te wijzen aan de sectoren die het kwetsbaarst zijn voor de mogelijke gevolgen van de transitie naar klimaatneutraliteit, met als doel een evenwichtige en homogene ontwikkeling van de

desbetreffende gebieden te waarborgen;

11. beklemtoont dat het waarborgen van de duurzaamheid op lange termijn van nieuwe lokale economische modellen vereist dat onderwijsinstellingen diverse studierichtingen aanbieden die zich richten op de behoeften van de regio's, alsook bijscholing organiseren in toekomstige groeisectoren, zoals industrieën gericht op klimaatneutraliteit, recycling, hergebruik en industrieën die besparen op natuurlijke hulpbronnen en energie en aanverwante diensten; is van mening dat opleiding en herscholing van werknemers, bijscholing, omscholing en een leven lang leren ervoor moeten zorgen dat niemand wordt vergeten op het traject van de groene transitie van de EU, ongeacht de sector waarin mensen werken, het type contract, hun gender of hun geografische locatie;
12. onderstreept dat het JTF ondersteuning biedt aan koolstofintensieve regio's, met name aan regio's die geleidelijk aan afstappen van de steenkoolmijnbouw en de productie van staal; beklemtoont dat de routekaart voor een rechtvaardige transitie geen uniforme oplossing is, gezien de intrinsieke specifieke kenmerken van elke koolstofafhankelijke regio; benadrukt in dit verband dat er in de plannen voor een rechtvaardige transitie rekening moet worden gehouden met de complexiteit van de doelregio's, met inbegrip van de demografische samenstelling en sociaal-economische factoren zoals taalkundige vaardigheden; benadrukt voorts dat bijzondere aandacht moet worden besteed aan plattelandsgebieden en regio's die kampen met ernstige en permanente natuurlijke of demografische belemmeringen, onder andere eilanden, berggebieden, ultraperifere gebieden en grensregio's, zoals gedefinieerd in artikel 174 en 349 VWEU, aangezien deze regio's reeds te maken hebben met een beperkte toegang tot openbare en particuliere diensten en werkgelegenheid en met een trager tempo van economische ontwikkeling;
13. merkt op dat het JTF over voldoende financiële middelen moet beschikken om regio's doeltreffend te kunnen ondersteunen bij hun transitie naar klimaatneutraliteit; stelt voor het toepassingsgebied en de begroting van het JTF uit te breiden en te verruimen tot andere industriële sectoren en regio's die evenzeer de gevolgen ondervinden van de groene transitie; herinnert er echter aan dat het van essentieel belang is dat de gehele EU-begroting bijdraagt tot de doelstellingen van de rechtvaardige transitie, en dat een breder JTF bestaande financieringsinstrumenten doeltreffend moet aanvullen;
14. is van mening dat investeringen met een sociale impact niet in de plaats mogen komen van sociale uitgaven door de overheid; onderstreept echter dat het belangrijk is om de capaciteiten van organisaties van de sociale economie te versterken door publieke en particuliere investeringen te mobiliseren ter voorbereiding op de groene transitie; merkt op dat investeringen met een sociale impact een aanvulling kunnen zijn op de cohesiefondsen om de uitdagingen op de weg naar klimaatneutraliteit aan te pakken, banen en economische verscheidenheid binnen de regio's kunnen scheppen, en duurzamere transformatie en economische ontwikkeling kunnen ondersteunen, zolang er sprake is van een meetbaar sociaal effect op het vlak van inclusie, gelijkheid, vaardigheden en werkgelegenheid en het omgaan met demografische veranderingen; verzoekt daarom de Commissie en de lidstaten samen te werken om ervoor te zorgen dat bij investeringen met een sociale impact in het kader van de groene en rechtvaardige transitie de regionale verschillen op het gebied van arbeidsmarkten en

werkgelegenheidskansen worden aangepakt, met name in minder ontwikkelde, plattelands- en afgelegen regio's, teneinde economische, sociale en territoriale cohesie te waarborgen; onderstreept dat elke aanpassing van het wettelijke, regelgevende en economische kader voor investeringen met een sociale impact aan deze vereisten moet voldoen;

15. merkt op dat de groene transitie een sterke genderdimensie heeft, waarbij vrouwen vaak ondervertegenwoordigd zijn in groene banen en mannen te kampen hebben met de verdwijning van koolstofintensieve banen; onderstreept daarom de noodzaak van een genderperspectief bij het ontwerpen en uitvoeren van alle transitiebeleidsmaatregelen om te voorkomen dat de kloof op lokale arbeidsmarkten nog groter wordt; wijst nogmaals op het belang van de zorgeconomie en de zorgsector (zoals voorschoolse opvang en langdurige zorg) voor een sociaal rechtvaardige groene transitie, aangezien dit een door vrouwen gedomineerd werkgebied is waarin het scheppen van banen essentieel is voor de herverdeling van onbetaalde zorgtaken, hetgeen een voorwaarde is om vrouwen gelijke werkgelegenheidskansen te garanderen tijdens de transitie;
16. merkt voorts op dat de verdwijning van koolstofintensieve banen een grotere impact kan hebben op oudere generaties en personen in kwetsbare situaties, en onderstreept de behoefte aan een grondrechtenbenadering voor alle beleidsmaatregelen inzake groene transitie om de inclusie van deze groepen te garanderen;
17. blijft ervan overtuigd dat een rechtvaardige transitie niet alleen het potentieel heeft om de EU om te vormen tot een succesvolle klimaatneutrale economie, maar ook om van de EU een mondiaal model te maken voor deze existentieel noodzakelijke transformatie; dringt erop aan dat nieuw EU-geld wordt vrijgemaakt voor noodzakelijke EU-investeringen met een sterke territoriale dimensie; beklemtoont dat het cohesiebeleid een onmisbaar instrument is op de weg naar een klimaatneutrale economie en is van mening dat in het debat over de toekomst van het cohesiebeleid van de EU, met inbegrip van de herziening van het meerjarig financieel kader 2021-2027 en de financiering voor de periode 2028-2035, onder meer voorop moet staan dat het noodzakelijk is de lidstaten bij te staan op dit traject om een effectiever gebruik van middelen door regionale en lokale gemeenschappen te bevorderen en andere resultaten te boeken; onderstreept in dit verband dat het toekomstige cohesiebeleid, gezien de groene transitie en de daaruit voortvloeiende uitdagingen, robuuste en passende financiering nodig heeft.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	19.7.2023
Uitslag eindstemming	+: 29 -: 0 0: 6
Bij de eindstemming aanwezige leden	François Alfonsi, Adrian-Dragoş Benea, Isabel Benjumea Benjumea, Franc Bogovič, Vlad-Marius Botoş, Corina Creţu, Rosa D'Amato, Christian Doleschal, Matthias Ecke, Mircea-Gheorghe Hava, Krzysztof Hetman, Peter Jahr, Cristina Maestre Martín De Almagro, Nora Mebarek, Martina Michels, Alin Mituţa, Dan-Ştefan Motreanu, Denis Nesci, Niklas Nienass, Andrey Novakov, Alessandro Panza, Caroline Roose, Marcos Ros Sempere, André Rougé, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Karolin Braunsberger-Reinhold, Carlos Coelho, Rosanna Conte, Herbert Dorfmann, Sandro Gozi, Ana Miranda, Yana Toom, Stefania Zambelli
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 209, lid 7)	Carlo Fidanza

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

29	+
PPE	Isabel Benjumea Benjumea, Franc Bogovič, Karolin Braunsberger-Reinhold, Carlos Coelho, Christian Doleschal, Herbert Dorfmann, Mircea-Gheorghe Hava, Krzysztof Hetman, Peter Jahr, Dan-Ștefan Motreanu, Andrey Novakov
Renew	Vlad-Marius Botoș, Sandro Gozi, Alin Mituța, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret, Yana Toom
S&D	Adrian-Dragoș Benea, Corina Crețu, Matthias Ecke, Cristina Maestre Martín De Almagro, Nora Mebarek, Marcos Ros Sempere
The Left	Martina Michels
Verts/ALE	François Alfonsi, Rosa D'Amato, Ana Miranda, Niklas Nienass, Caroline Roose

0	-

6	0
ECR	Carlo Fidanza, Denis Nesci
ID	Rosanna Conte, Alessandro Panza, André Rougé, Stefania Zambelli

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	25.10.2023
Uitslag eindstemming	+: 36 -: 6 0: 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	João Albuquerque, Marc Angel, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Milan Brglez, Jordi Cañas, David Casa, Ilan De Basso, Margarita de la Pisa Carrión, Özlem Demirel, Klára Dobrev, Estrella Durá Ferrandis, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Chiara Gemma, Helmut Geuking, Elisabetta Gualmini, Alicia Homs Ginel, Agnes Jongerius, Stelios Kypouropoulos, Katrin Langensiepen, Miriam Lexmann, Elena Lizzi, Sara Matthieu, Max Orville, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoş Pîslaru, Elżbieta Rafalska, Daniela Rondinelli, Pirkko Ruohonen-Lerner, Monica Semedo, Romana Tomc, Nikolaj Villumsen, Marianne Vind, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Alexander Alexandrov Yordanov, Aurore Lalucq, Eugenia Rodríguez Palop
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 209, lid 7)	Sirpa Pietikäinen, Caroline Roose

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

36	+
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, David Casa, Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Helmut Geuking, Stelios Kypouropoulos, Miriam Lexmann, Sirpa Pietikäinen, Romana Tomc, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Renew	Jordi Cañas, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Max Orville, Dragoș Pîslaru, Monica Semedo
S&D	João Albuquerque, Marc Angel, Gabriele Bischoff, Milan Brglez, Ilan De Basso, Klára Dobrev, Estrella Durá Ferrandis, Elisabetta Gualmini, Alicia Homs Ginel, Agnes Jongerius, Aurore Lalucq, Daniela Rondinelli, Marianne Vind
The Left	Özlem Demirel, Eugenia Rodríguez Palop, Nikolaj Villumsen
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Sara Matthieu, Kira Marie Peter-Hansen, Caroline Roose

6	-
ECR	Chiara Gemma, Margarita de la Pisa Carrión, Elzbieta Rafalska, Pirkko Ruohonen-Lerner
ID	Dominique Bilde, Elena Lizzi

0	0

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding